བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༣9རབ་བྱུང་རི་ཟླའི་ཆུ་འབྲུག་ལོ། བོད་ཟླ་ ༡ ཚེས་ 7 རེས་གཟའ་ལྷག་པ།

ལོ་ 5 ཨང༌། 8 དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག

29th Febuary 2012

གནས་ཚུལ་སྙིང་བསྡུས།

དབུ་མའི་ལམ་ནི།
རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་
ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཐོབ་
ཐང་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མི་རིགས་ས་
གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཚད་ལྡན་མིང་དོན་
མཚུངས་པ་ཞིག་དགོས།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་བཀའ་ཤག་གིས།

Vol. 5 Issue 8 Price Rs. 1

བོད་ཆུ་འབྲུག་ལོའི་ལོ་གསར་ཚེས་གཅིག་ཉིན་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུ་བཞུགས་ཀྱིས་དཔལ་ལྡན་འདོད་ཁམས་དབང་ཕྱུག་མའི་ཚེས་གཏོར་རྟེན་འབུལ་བསྐྱངས་པ།
༄༅། །བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༣༩ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་
༢ ཚེས་ ༢༢ རབ་གནས་ཆུ་འབྲུག་གནམ་ལོའི་རང་
ཞལ་གསར་དུ་བཞད་པའི་རྟེན་འབྱུང་ཉིན་སྔ་དྲོ་ཆུ་
ཚོད་ ༧ ཐོག་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་
གི་ཡང་སྟེང་དུ་དཔལ་ལྡན་འདོད་ཁམས་དབང་ཕྱུག་
མའི་ཚེས་གཏོར་རྟེན་འབུལ་དངོས་གཞིའི་ཐོག་སྤྱི་
ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
རྣམ་གྲྭའི་དགེ་འདུན་པས་སྤྱན་རྒྱ་སྤོས་སྣེས་སྔོན་
བསུས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་དང་
སྙན་ཤལ་སྒྲོན་འབུལ་མཛད། དེ་རྗེས་གཙུག་ལག་
ཁང་ཡང་སྟེང་གི་བཞུགས་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེར་༸ཞབས་
སོར་འཁོད་འཕྲལ་གམ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་
གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་མཎྜལ་རྟེན་གསུམ་འདེགས་
འབུལ་ཞུས་གྲུབ་མཚམས་ལྷ་མོའི་གསུང་བསྐང་
བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྐབས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་
མཛད་གཙོ་རྣམ་པ་དང་། སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ། སྲི་ཞུ་
བ་ལས་ཟུར་རྣམ་པ་བཅར་ཡོད།
དེ་ནས་ཆུ་ཚོད་ ༨ ཐོག་གནམ་ལོ་
གསར་བཞད་ཀྱི་ཆོས་ཕྱོགས་མཛད་སྒོ་གཙུག་
ལག་ཁང་གི་ཚོམས་ཆེན་དུ་མཛད་བཅར་བ་
རྣམས་གདན་འཛོམས་རྗེས་༸གོང་ས་མཆོག་
གདན་ཞུས་ཀྱིས་རྣམ་གྲྭ་གསུང་ཞབས་རྣམས་
ནས་སྐྱབས་སེམས་དང་། མཆོག་གསུམ་ཤིས་
བརྗོད། བསྟན་འབར་མ། རིས་མེད་བསྟན་རྒྱས་
སྨོན་ལམ་བཅས་ལེགས་པར་གསུང་འདོན་ཟིན་
གྲུབ་བསྟུན་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་མཆོག་དང་། བོད་

མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག བཀའ་
བློན་ཁྲི་པའི་སྐུ་ཚབ་མཆོག་བཅས་ནས་མགོན་པོ་
གང་ཉིད་མཆོག་ལ་མཎྜལ་རྟེན་གསུམ་འདེགས་

འབུལ་གྲུབ་རྗེས་ཁྲིམས་ཞིབ་པས་དབུས་མཛད་
གཙོ་རྣམ་པ་དང་། སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ། ལས་ཁུངས་
ཁག་གི་ཟུང་དྲུང་ཡན་དང་། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་སྣེ་
ཤན་སྐུ་ཚབ་སོགས་ལ་རིམ་བཞིན་མཇལ་ཁ་སྩལ་
གྲུབ་མཚམས་ཚོགས་ལངས་པ་གཉིས་ནས་ཆོས་
ཀྱི་བགྲོ་གླེང་ཚུགས་རྗེས་གསོལ་ཇ་འབྲས་སིལ་
འདེགས་འབུལ་ཞུས། དེ་ནས་བགྲོ་གླེང་པས་ཚིག་
བཀྲ་བཅད་དེ་མཇལ་ཁ་ཞུས་རྗེས་བཀའ་ཁྲི་སྒྲོག་
མཐར་མགོན་པོ་གང་ཉིད་མཆོག་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་

འདྲེན་ཞུས་ཏེ་ལོ་གསར་གྱི་རྟེན་འབྱུང་མཛད་སྒོ་
ལེགས་པར་གྲུབ།
དེ་ནས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་

ཚོགས་ཀྱིས་གོ་སྒྲིག་འོག་ཆུ་ཚོད་ ༡༠ པའི་ཐོག་
ཟས་བཅད་ངོ་རྒོལ་གྱི་ལས་འགུལ་དེའི་ཐོག་སྤྱི་
འཐུས་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོས་དབུས་པའི་རྒྱུན་
ལས་རྣམ་པ་དང་། རྡ་ས་དང་། ཉེ་ཁུལ་གྱི་ཕྱོགས་
བཞུགས་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ་མཉམ་ཞུགས་གནང་
ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་མཆོག་དང།
ནང་སྲིད་བཀའ་བློན། བདེ་སྲུང་བཀའ་བློན། འོས་
བསྡུའི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན། བོད་མི་སྒྲིག་འཛུགས་
ཀྱི་དྲུང་ཆེ་རྣམ་པ་དང་ལས་བྱེད། རྡ་སའི་གཞུང་

འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་སྡེ་
ཁག་གི་མི་སྣ། གྲྭ་བཙུན་སོགས་མི་གྲངས་ ༦༠༠
ཙམ་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད། དགོང་དྲོ་ཚོུད་ ༥

པའི་ཐོག་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པས་སྣེ་འཁྲིད་
དེ་མེག་གྷན་བརྒྱུད་མར་མེའི་ཁྲོམ་བསྐོར་གནང་
བཞིན་པར་སླར་ཡང་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་
ལག་ཁང་གི་ཆོས་རྭར་འཛོམས་མཚམས། བོད་
མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞོན་
མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་
ལྷག་དཀར་ལས་འགུལ་སྲུང་བརྩི་ཞུ་རྒྱུའི་དགོས་
པ་དམིགས་ཡུལ་ངོ་སྤྲོད་དང་འབྲེལ། ལས་འགུལ་
མཇུག་བསྡོམས་ཀྱི་གསུང་བཤད་ཡོད་པ་བཅས། །

བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་མཆོག་ཨི་ཊ་ལིར་
ཕེབས་འབྱོར་གནང་བ།

ཧོང་ཀོང་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ།

བོད་རྒྱ་མཛའ་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་
བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་ཧོང་
ཀོང་དུ་གནས་སྡོད་རྒྱ་རིགས་ཁག་གཅིག་གིས་
མ་སྐུལ་དང་བླངས་ཐོག་རྒྱ་ནག་མཉམ་སྦྲེལ་ལས་
ཁུངས་ཞེས་པའི་མདུན་དུ་ལྷན་འཛོམས་གནང་སྟེ་
བོད་དོན་ཆེད་རང་སྲོག་བློས་གཏོང་གནང་སྟེ་འདས་
གྲོངས་སུ་གྱུར་བའི་བོད་མི་རྣམས་ལ་མྱ་ངན་དང་
གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེ་མཚོན་སླད་མཆོད་འབུལ་
གནང་བ་མ་ཟད། བོད་ནང་རང་སྲོག་མེར་སྲེག་
བཏང་སྟེ་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་
པར་ཁག་ལས་ཁུངས་དེའི་མདུན་བཤམ་སྟོན་གནང་
སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བོད་མིའི་ཐོག་བཟུང་བའི་སྲིད་
བྱུས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་གནང་འདུག

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་ཨོ་
སོ་ཊོ་ལི་ཡའི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་དྭགས་པོ་བསོད་
ནམས་ནོར་བུ་ལགས་དང་རྒྱ་བོད་འབྲེལ་མཐུད་པ་
ཟླ་སྒྲོན་ལགས། རྒྱ་བོད་མཛའ་འབྲེལ་ཚོགས་པའི་
གཙོ་འཛིན་ལྕམ་སྐུ་མེལ་ལགས་སོགས་ཀྱིས་བོད་
རིགས་མཐུན་ཚོགས་དང་རྒྱ་བོད་མཛའ་འབྲེལ་
མཐུན་ཚོགས་གཉིས་ནས་མ་འོངས་པའི་ལས་
འགུལ་སྤེལ་ཕྱོགས་ཐོག་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་
ཞིག་ཚོགས་ཡོད།
སྐབས་དེར་རྒྱ་བོད་མཛའ་འབྲེལ་
ཚོགས་པའི་གཙོ་འཛིན་གྱིས་གསུང་བཤད་གནང་
དོན། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་ལས་འགན་དང་ཁ་ཚ་དགོས་
གཏུགས་ཀྱིས་བྱེད་འདོད་པ་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་ནག་
གཞུང་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སློབ་གསོ་བཏང་དང་གཏོང་
མུས་ཡིན་པའི་རྒྱ་རིགས་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་རྒྱ་
བོད་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་གང་ཡིན་
པ་གསལ་པོ་ཤོད་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ངར་ཆ་མཚོན་ན། དེ་
སྔོན་སློབ་གསོ་དེའི་འོག་ཚུད་མྱོང་ཡོད་པའི་མི་ཞིག་
ཡིན། འོན་ཀྱང་ངས་ད་ལྟ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་
གང་ཡིན་གསལ་པོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ང་
ཚོས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཁོང་ཚོར་
འགྲེལ་བཤད་གསལ་པོ་བརྒྱབ་རྗེས་ལམ་གང་དུ་
འགྲོ་མིན་ཁོང་ཚོའི་འདམ་ག་རེད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་
གསུང་བཤད་གནང་ཡོད།

དཔལ་ལྡན་བཀའ་བློན་ཁྲི་པའི་ལོ་གསར་འཚམས་འདྲི།
༄༅། །བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༣༩ རབ་གནས་ཆུ་འབྲུག་ལོའི་གནམ་ལོ་གསར་ཚེས་ལ་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ལ་བཀའ་ཤག་ནས་འཚམས་འདྲི་ཡོད། ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་རེད། དེ་སྔོན་འབོད་སྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར་ད་རེས་ལོ་གསར་སྐབས་ཆོས་ཕྱོགས་དང་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་བྱེད་སྒོ་ཁག་ལས་དགའ་སྤྲོ་དང་ཐུགས་སྤྲོའི་རིགས་མ་གནང་རོགས་ཞེས་ཞུས་པ་རེད། དམིགས་བསལ་ད་ལྟའི་ཆར་གནས་ཚུལ་གོ་བར་གཞིགས་ན་བོད་ནང་ས་ཕྱོགས་གང་སར་དམག་མི་འབོར་ཆེན་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་མི་སྣ་བོད་ནང་འགྲོ་མ་བཅུག་པ། གསར་འགོད་པ་ཡང་འགྲོ་ཆོག་གི་མེད། དེ་བཞིན་རྒྱ་རིགས་ཡུལ་སྐོར་སྤྲོ་འཆམ་པ་ཚོར་ཡང་དམ་བསྒྲགས་ཀྱིས་མི་ཉུང་ཤས་ཤིག་ལས་འགྲོ་ཆོག་གི་མེད་པ་འདྲ། གནས་སྟངས་འདི་འདྲའི་འོག་བོད་ནང་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཆགས་ཡོང་སྙམ་སེམས་འཚབ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞེ་དྲག་འདུག དེར་བརྟེན་ལོ་གསར་རིང་ཚེས་ ༣ དང་། ཚེས་ ༨ ཚེས་ ༡༠ ཚེས་ ༡༥ བཅས་ལ་བྱུང་ན་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ནས་བོད་ནང་བཞུགས་པའི་བོད་མི་ཚོར་སྨོན་འདུན་གནང་རོགས་ཞེས་རེ་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་བཞིན་གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་གྱིས་མཚོན་པའི་ལས་འགུལ་ཁག་ཡོང་རྒྱུར་སོང་། དེ་སྐབས་བཀའ་སྤྱི་གཉིས་ནས་འབོད་སྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར། ལས་འགུལ་སྤེལ་སྐབས་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པ། ཆེ་མཐོང་དང་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་མཉམ་ཞུགས་གནང་རོགས་ཞེས་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ནི་ང་ཚོའི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ལངས་ཕྱོགས་རེད། དེར་བརྟེན་ལས་འགུལ་གང་འདྲ་ཞིག་སྤེལ་བ་ཡིན་ནའང་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་སྤེལ་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ། ཕུགས་རྒྱང་རིང་པོར་གཟིགས་ན་ཁྲིམས་མཐུན་ཐོག་ལས་འགུལ་སྤེལ་བ་ཡིན་ན་ཏན་ཏན་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་སྙམ་པའི་རེ་བ་ཡོད། ཆེ་མཐོང་དང་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་གནང་རོགས་ཟེར་དུས། གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ང་ཚོའི་རྩ་དོན་རྩོད་རྒྱུ་དེ་བོད་མི་ཚོར་རང་དབང་དང་ཆེ་མཐོང་དགོས་ཡོད་ཅེས་རྩོད་ཀྱི་ཡོད། སོ་སོར་ཆེ་མཐོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་ལས་འགུལ་སྤེལ་སྐབས་ཀྱང་ཆེ་མཐོང་ལྡན་པ་གནང་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་དག་ཐུགས་ལ་བཞག་རོགས་གནང་ཞེས་རེ་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དམིགས་བསལ་ཨ་རི་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ། Tibet Lobby Day ཟེར་བའི་ལས་འགུལ་ཞིག་སྤེལ་ཡོད། དེ་རིགས་ད་ལྟ་ཡག་ཐག་ཆོད་འགྲོ་གི་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་འགའ་ཤས་ནང་འགྲོ་གི་འདུག དེ་རིགས་གང་མང་བོད་མི་དང་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་བཅས་ནས་དམིགས་བསལ་འགན་ཁུར་བའི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་ཕེབས་ནས། གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཚོར་བོད་དོན་སྐོར་ཁ་གསལ་ཐོག་བསམ་ཚུལ་བརྗེ་ལེན་གནང་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག གནད་ཡོད་མི་སྣ་གང་མང་གིས་བོད་དོན་སྐོར་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་རྒྱབ་སྐྱོར་རག་རྒྱུར་ཏན་ཏན་ཐུགས་ཕན་གསོས་པ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ལྷ་རབ་བྱུང་ན་གྲོས་ཚོགས་ནང་གྲོས་ཆོད་བཞག་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ནའང་བགྲོ་གླེང་གནང་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། བོད་ནང་མི་མང་པོས་རང་སྲོག་བློས་གཏོང་གི་ཡོད། ཁོང་ཚོའི་འབོད་སྒྲ་དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྡིངས་ཆའི་ཐོག་མཁྱེན་རྟོགས་ཐུབ་པ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོའི་དམིགས་བསལ་ལས་འགན་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་བཀའ་ཤག་གིས་ནན་ཏན་ཞུ་རྒྱུར་གང་ཐུབ་ Tibet Lobby Day ནང་འཛུལ་ཞུགས་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་རེ་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། མཐའ་དོན་ཕྱི་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༨ ཉིན་འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་མར་མེའི་ཁྲོམ་སྐོར་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་རོགས་ཞེས་བཀའ་སྤྱི་གཉིས་ཀྱིས་འབོད་སྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར། བོད་མི་མང་པོ་དང་། བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ། དེ་བཞིན་ཕྱི་རྒྱལ་མི་སྣ་མང་པོས་འཛུལ་ཞུགས་གནང་འདུག གནས་ཚུལ་གོ་བར་གཞིགས་ན་ས་གནས་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ནང་མི་སྟོང་ཕྲག་མང་པོས་མཉམ་ཞུགས་གནང་འདུག དེ་བཞིན་གྲོས་ཆོད་བཞག་ཐུབ་པ་དང་། བགྲོ་གླེང་དེ་འདྲ་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་འདུག དེར་བརྟེན་ལས་འགུལ་ནང་མཉམ་ཞུགས་གནང་མཁན་ཡོངས་དང་དམིགས་བསལ་འགན་འཁྱེར་མཁན་ཚོར་བཀའ་ཤག་གི་ཚབ་ཞུས་ནས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། མ་འོངས་པར་ཡང་མུ་མཐུད་འགན་ཁུར་བའི་ཐོག་ནས་འཛུལ་ཞུགས་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་རེ་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། མཐའ་དོན་བོད་ནང་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་བློས་གཏོང་གནང་མཁན་ཚོར་ཞུ་རྒྱུར། རྣམ་པ་ཚོས་སྐུ་ལས་བསྐྱོན་པ་རྣམས་ཆུད་ཟོས་སུ་མ་འགྲོ་བར་ང་ཚོས་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ལོ་གསར་པ་འདིའི་ནང་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐུབ་པའི་སྨོན་འདུན་ཞུ་གི་ཡོད། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་གྱི་
སྔ༌དྲོ་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་བློ་བཟང་སེང་གེ་མཆོག་ཨི་ཊ་
ལི་རང་སྐྱོང་ལྷོ་ཊི་རོལ་(South Tyrol)དང་ཊེ་
རེན་ཊོར་(Trento) ཁུལ་གྱི་གྲོང་སྡེ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་
མཆོག་གིས་མགྲོན་འབོད་ལྟར་ཨི་ཊ་ལིའི་གྲོང་ཁྱེར་
མི་ ལཱན་(Milan) དུ་ཕེབས་འབྱོར་གནང་ཡོད།
དེ་ཉིན་གྱི་ཕྱེད་ཡོལ་བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གིས་བརྒྱུད་
ལམ་ཁག་གི་ཆེད་དོན་དྲི་བར་ལན་འདེབས་གནང་
ཡོད། ཨི་ཊ་ལི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་
ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་(Matteo
Mecacci) མཆོག་བཀའ་ཁྲི་མཆོག་ཐུག་
འཕྲད་སླད་ཨི་ཊ་ལིའི་རྒྱལ་ས་རོམ་ནས་ཆེད་ཕེབས་
གནང་ཡོད། ལྷོ་ཊོ་རོལ་གྱི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་
ཚོགས་པས་བྷོ་ཛ་ལོར་བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གི་མི་མང་
ལ་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ལས་རིམ་ཞིག་གོ་སྒྲིག་ཞུས་
ཡོད། ཕྱོགས་མཚུངས་བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གིས་ཨི་ཊ་
ལིའི་མི་མང་དང་གྲོས་ཚོགས་ལ་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱབ་
སྐྱོར་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་ཡོད་པ་བཅས། །

པར་ངོས་གཉིས་པ། དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག བོད་ཟླ་ ༡ ཚེས་ 7 ཕྱི་ཟླ་ 2 ཚེས་ 29

བོད་རབ་གནས་ཆུ་འབྲུག་ལོ་གསར་ཚེས་གཅིག་ཉིན་བོད་ནང་གི་ཛ་དྲག་གནས་སྟངས་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཟས་བཅད་ངོ་རྒོལ་སྤེལ་རྒྱུའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བསྒྲགས་གཏམ།
༄༅། །བོད་ནང་གི་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་
མོ་རྣམས་ཀྱིས་༸གོང་ས་མཆོག་བོད་ནང་གདན་
འདྲེན་ཞུ་དགོས། བོད་མི་ཚོར་རང་དབང་དང་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དགོས་ཞེས། འབོད་ཚིག་
འདི་གཉིས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བོད་དང་བོད་མི་
རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་ཡོད་
པའི་ཁྲོད་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༧
ཉིན་གྲྭ་བཀྲ་བྷེ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་
བཏང་བ་ནས་བཟུང། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཕྱི་ལོ་
༢༠༡༡ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༦ ནས་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢
ཚེས་ ༡༩ བར་བོད་ནང་གི་བོད་མི་སྐྱ་སེར་གྲངས་
༢༣ དང་། བཙན་བྱོལ་ནང་གི་བོད་མི་ ༢ བཅས་
ཁྱོན་མི་གྲངས་ ༢༥ ཡིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་
བཏང་ཡོད། དེ་དག་གི་ཁྲོད་ནས་བོད་ནང་བཙུན་
མ་གསུམ་ཚུད་པའི་མི་གྲངས་ ༡༥ ཡི་སྐུ་སྲོག་
ཤོར་ཡོད་པ་དང་། གཞན་རྣམས་འདས་གསོན་
གང་ཡིན་དང་ས་གནས་གང་ཞིག་ཏུ་བཙོན་འཇུག་
དང་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་མེད་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་
མེད། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༣ རྒྱ་
མིའི་ལོ་གསར་གྱི་དགའ་སྟོན་སྐབས་བོད་མི་ཚོས་
མྱ་ངན་གྱི་ཞི་རྒོལ་བྱས་པས། རྒྱ་མིའི་དྲག་ཆས་
ཉེན་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱིས་མེ་མདའ་གང་བྱུང་བརྒྱབ་
ནས་བྲག་འགོ་ཁུལ་དུ་མི་ ༤ དང་། གསེར་རྟ་ཁུལ་
དུ་མི་ ༢ ། ཛམ་ཐང་དུ་མི་ ༡ བཅས་ཁྱོན་མི་གྲངས་
༧ དམར་གསོད་བཏང་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་

ཡོད། ད་དུང་ལོ་འདིའི་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༨ ཉིན་ནང་ཆེན་
དང་། ཁྲི་འདུ། རྫ་སྟོད། མགོ་ལོག ཆུ་ཆེན། ཆབ་
ཆ་སོགས་སུའང་ལྷག་དཀར་སྲུང་བརྩི་དང་མི་

མང་གིས་ཞི་རྒོལ་རིམ་པར་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་
གཞུང་གིས་དེང་སྐབས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཕལ་མོ་ཆེ་
དང་། ལྷག་པར་དུ་ཞི་རྒོལ་འབྱུང་ཡུལ་ས་གནས་
ཀྱི་དྲ་ལམ་དང་ཁ་པར་བརྒྱུད་ལམ་བཙན་བཀག་
གིས། མངོན་གསལ་མ་ཡིན་པའི་དྲག་པོའི་ཁྲིམས་
གཞི་བསྡམས་ཡོད་སྟབས། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་འདྲ་
མིན་ནང་མི་ག་ཚོད་བསད་ཡོད་མེད་དང་བཙོན་
འཇུག་མནར་གཅོད་ཇི་ཙམ་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་
ཡོད་མེད་གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཤེས་རྟོགས་
ཐུབ་མེད།
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
ནས་ཆེས་ཛ་དྲག་གི་གནས་སྟངས་གཅིག་རྗེས་
གཉིས་མཐུད་དུ་འབྱུང་བཞིན་པ་འདི་དག་ཐད་སྔ་

རྗེས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་
ལ་འབོད་སྐུལ་རིམ་པར་བྱས་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལྷན་
གྱི་གསལ་བསྒྲགས་སྔ་རྗེས་དང་། ཉེ་ཆར་ལྡི་ལིར་

ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་གཞུང་ཚབ་མི་སྣ་
མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་ཞུ་སྙན་ཕུལ་བ་དང། དེ་བཞིན་
རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་འཛིན་ཧུའུ་ལ་ཡོངས་བསྒྲགས་ཀྱི་
སྙན་ཞུ་ཞིག་འབུལ་ འགྲེམས་ཞུས་པའི་ནང་ཁ་ཚ་
དགོས་གཏུགས་ཀྱི་རེ་འདུན་དོན་གནད་གཤམ་
གསལ་ཁག་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་འཕྲལ་དུ་བསམ་
ཞིབ་དགོས་པའི་རེ་སྐུལ་བསྐྱར་ནན་དུ་ཞུ་རྒྱུར།
༡༽ དམག་དཔུང་ཕོན་ཆེ་བསྐྱར་སྣོན་བྱས་པ་
རྣམས་འཕྲལ་དུ་ཕྱིར་འཐེན་གྱིས་ཛ་དྲག་གནས་
སྟངས་འགྲིག་འཇགས་དང་བོད་མིའི་མངོན་འདོད་
ལ་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་ལག་བསྟར་
བྱེད་དགོས།
༢༽ དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རྟོག་ཞིབ་ཆེད་

ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྐུ་ཚབ་
བོད་ནང་གཏོང་དགོས་པ་དང། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱ་
རྒྱུར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཚེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་
འཚོལ་ཞིབ་ཆེད་བོད་ མིའི་སྐུ་ཚབ་གཏོང་དགོས།
༣༽ བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྩ་མེད་འགྲོ་རྒྱུའི་སྲིད་
བྱུས་དང་བྱེད་ཐབས་མཚམས་འཇོག་བྱས་ཏེ་བོད་
མིར་ཆོས་དད་རང་དབང་སྤྲོད་རྒྱུ་དང་ཞི་འགྲིག་
གི་ཐབས་ལམ་བསྟེན་དགོས་པ་དང། བོད་མིའི་
སེམས་ཚོར་ལ་དོ་ཕོག་གཏོང་བའི་བྱ་སྤྱོད་འགོག་
ཐབས་བྱེད་དགོས།
༤༽ བོད་མི་འབྲོག་པ་རྣམས་ས་གནས་གཅིག་
ཏུ་བཙན་སྡོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དེ་དག་མཚམས་
འཇོག་གིས་འབྲོག་པ་ཚོའི་ཕ་མེས་ནས་བརྒྱུད་
པའི་ཁོར་ཡུག་གི་གོ་རྟོགས་དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཁོར་
ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུའི་
ཆ་ཤས་སུ་ངེས་པར་དུ་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་དུ་
འཇུག་དགོས།

༥༽ བོད་ནང་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་གཞི་ཅི་འདྲ་
ཞིག་ལག་བསྟར་བྱེད་སྐབས་མཐོ་སྒང་བོད་ཀྱི་ཁོར་
ཡུག་འཇིག་ཉེན་ཆེ་བ་དེར་ངེས་པར་དུ་བསམ་
གཞིགས་ཐོག་ས་གནས་བོད་རིགས་ཚོར་ཁེ་ཕན་
ཡོད་པ་བྱེད་དགོས།
༦༽ པཎ་ཆེན་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་
གཙོས་ཆབ་སྲིད་བཙོན་པ་རྣམས་འཕྲལ་མར་
གློད་བཀྲོལ་བཏང་སྟེ་འབར་མའི་སྲིད་གཞུང་ལྟར་

གཞུང་དང་མང་ཚོགས་དབར་ཡིད་ཆེས་ཆེ་རུ་
གཏོང་དགོས།

༧༽ བོད་མི་ཚོ་དང་གྲོས་མོལ་བསྐྱར་གསོ་བྱས་
ཏེ་ཆོད་སེམས་བརྟན་པོས་བོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་
ཆེད་ཕུགས་རྒྱང་རིང་པོས་ཐབས་ལམ་ཐོག་ནས་
བོད་དང་ཉེ་འབྲེལ་ས་ཁྱོན་ཁག་ཏུ་བརྟན་ལྷིང་གི་
ཁོར་ཡུག་བཟང་པོ་ཞིག་བསྐྲུན་ཐབས་བྱེད་དགོས།
དེ་བཞིན་དུ་རང་དབང་མང་གཙོའི་
སྲིད་གཞུང་དང་གྲོས་ཚོགས་ནས་ཀྱང་འགྲོ་བ་མིའི་
ཐོབ་ཐང་དང་། ཡོངས་ཁྱབ་རིན་ཐང་ལ་འདི་ལྟར་
རྩིས་མེད་རྡོག་རོལ་གཏོང་བའི་རྒྱ་གཞུང་གི་བྱ་
སྤྱོད་རྒྱ་ཡན་དུ་མི་འགྲོ་བའི་གནོན་ཤུགས་སྤྲོད་
ཐབས་ཀྱི་འགན་འཁུར་མང་ཙམ་ལེན་དགོས་
པ་དང་། རང་དབང་མང་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་
གི་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་པས་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་ནུས་
ཤུགས་འདོན་རྒྱུར་ང་ཚོས་རེ་སྐུལ་ཤུགས་དྲག་ཞུ་
བཞིན་ཡོད།
རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་
ཚོགས་སྡེ་དང་། བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་
དང་སྒེར་བ་བཅས་ནས་ཀྱང་མུ་མཐུད་བོད་ནང་
གི་ཛ་དྲག་གནས་སྟངས་གང་ཡིན་འབྲེལ་ཡོད་སོ་
སོར་ར་སྤྲོད་གསལ་བཤད་དང་། བདེན་པའི་རྒྱབ་
ལངས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཞུ་
རྒྱུ་བཅས། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༢ ལ།།

རྒྱལ་གཅེས་པ་སྣང་གྲོལ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བ།
༄༅། །འདི་གར་ཇོ་ནང་འགྲོ་ཕན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྤྲོད་གནང་དོན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་བོད་ནང་གི་ཆུ་ཚོད་ ༢ ཙམ་ལ་མདོ་སྨད་རྔ་པ་ཁུལ་ཛམ་ཐང་བར་མ་ཡུལ་ཚོ་ཆོས་རྗེ་ཚོ་བའི་སྡེ་མི་ཕ་སྤྱན་གཟིགས་དང་མ་སྙིང་མོ་གཉིས་ཀྱི་བུ་རང་ལོ་ ༡༨ ཡིན་པའི་སྣང་གྲོལ་ལགས་ཀྱིས། ཇོ་ནང་ཛམ་ཐང་དགོན་བསམ་འགྲུབ་ནོར་བུའི་གླིང་གི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་སྟེ། རྒྱ་གཞུང་གི་དྲག་གནོན་སྲིད་བྱུས་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱིས་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་འདུགཁོང་གི་སྐུ་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་སྐབས་ས་གནས་ཉེན་རྟོག་པ་སླེབས་ཏེ་ཁོང་གི་སྐུ་
ཕུང་བཙན་འཕྲོག་བྱེད་རྩིས་བྱས་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེར་ཇོ་ནང་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་མང་པོ་འབྱོར་ཏེ་ཉེན་རྟོག་པའི་ལག་ནས་སྐུ་ཕུང་ཚུར་འཕྲོག་ཐུབ་ཡོད་འདུག ཁོང་གི་སྐུ་ཕུང་ཛམ་ཐང་དགོན་ཆེན་དུ་ཁྱེར་ཏེ་ཕོ་ལུང་དང་བསྔོ་སྨོན་སོགས་བཏོན་འདུག དེའི་རྗེས་ས་གནས་གང་ནས་འབྱོར་མིན་མི་ཤེས་པའི་དམག་མི་ཕོན་ཆེན་ཞིག་ཛམ་ཐང་དགོན་པར་འབྱོར་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྫོང་གི་ཉེན་རྟོག་པ་དང་། ལས་བྱེད་པ་ཚོས་བཙན་བཀའ་བཏང་སྟེ་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་ཁོང་གི་སྐུ་ཕུང་དེ་ཉིན་དགོང་མོ་གང་མགྱོགས་ཞུགས་འབུལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། གལ་སྲིད། དེ་ཉིན་གྱི་དགོང་མོ་ཁོང་གི་སྐུ་ཕུང་ཞུགས་འབུལ་མ་བྱས་ཚེ་ཕྱིར་བཙན་འཕྲོག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་འཇིགས་སྐུལ་བྱས་པའི་རྐྱེན་གྱིས། དགོང་མོ་བོད་ནང་གི་ཆུ་ཚོད་ ༡ སྟེང་རྒྱལ་གཅེས་པ་དཔའ་བོ་ཁོང་གི་སྐུ་ཕུང་དགོན་པའི་ཉེ་འཁྲིས་རི་འདབས་ཀྱི་དུར་ཁྲོད་ནང་ཞུགས་འབུལ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པར་བརྟེན། ཛམ་ཐང་དགོན་ཆེན་དུ་ཛམ་ཐང་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་འདུ་མང་དང་། དེ་བཞིན་ཛམ་ཐང་ས་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་གཞན་དག་ནས་ཀྱང་གྲྭ་བཙུན་མང་པོ་འབྱོར་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་དུར་ཁྲོད་ནང་གྲྭ་བཙུན་ ༡༠༠༠ ལྷག་འཛོམས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ས་གནས་མང་ཚོགས་ཀྱང་ཧ་ཅང་མང་པོ་སླེབས་ཡོད་སྟབས། རྒྱ་གཞུང་གིས་དྲག་ཆས་དམག་མི་མང་པོ་བཏང་སྟེ་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་མཐའ་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཏེ་དམ་བསྒྲགས་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱས་འདུགཡང་གནས་ཚུལ་ཡོང་ཁུངས་ནས་བརྗོད་དོན་ལྟར་ན་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་སྣང་གྲོལ་
ལགས་ཀྱི་ཞལ་ཆེམས་ཡི་གེ་ཞིག་ཀྱང་བཞག་ཡོད་པའི་ནང་། ཁོང་གིས་བོད་ཁ་བ་གངས་ཅན་པའི་ཆེད་དུ་རང་སྲོག་བློས་གཏོང་བྱས་པས། ནང་མི་ཉེ་འབྲེལ་ཚང་མས་ཁོང་གི་ཆེད་དུ་སེམས་ཁྲལ་དང་ཡིད་སྐྱོ་མ་གནང་རོགས་ཞེས་སོགས་བྲིས་འདུག་བརྗོད་བཞིན་འདུག སྤྱན་གཟིགས་ཚང་ལ་བུ་ཕྲུག་བརྒྱད་པའི་ཡོད་ནང་ནས་ཁོང་ནི་བཞི་པ་དེ་ཡིན་འདུག་ལ། ཁོང་ལས་ཆེ་བ་བུ་མོ་གཉིས་དང་། བུ་གཅིག་ཡོད་འདུག་པ་བཅས།།

ཛམ་ཐང་ཇོ་ནང་དགོན་འདབས་སུ་སྣང་གྲོལ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་ཞུགས་འབུལ་གནང་བའི་སྐོར་ལ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
གསར་འགོད་བསྒྲགས་གཏམ།

རི་ཁྲོད་གཏོར་བཤིག་བཏང་བ།

༄༅། །ཕྱི་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་གྱི་ཉིན་གུང་
ཡོལ་ཙམ་ལ། ཛམ་ཐང་རྫོང་བར་མ་ཤང་རུ་ཁག་
དྲུག་པའམ་ཆོས་རྗེ་ཚོ་བའི་ཕ་སྤྱན་གཟིགས་དང་
མ་སྙིང་མོ་གཉིས་ཀྱི་བུ་རང་ལོ་ ༡༨ ཅན་སྣང་
གྲོལ་ལགས་ཀྱིས། ཛམ་ཐང་ཇོ་ནང་དགོན་བསམ་
འགྲུབ་ནོར་བུའི་གླིང་གི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་རང་ལུས་མེར་
བསྲེགས་བཏང་སྟེ་སྐུ་སྲོག་ཤོར་འདུག་པ་དང།
ཁོང་གི་སྐུ་ཕུང་ཛམ་ཐང་ཇོ་ནང་དགོན་པའི་གྲྭ་
དམངས་ཀྱིས་རྒྱ་མིའི་ལག་ནས་འཕྲོག་སྟེ་དགོན་
པར་གདན་ཞུས་ཐུབ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་ནས་
སྐུ་ཕུང་འཕྲལ་དུ་ཞུགས་འབུལ་དགོས་པའི་བཙན་
བཀའ་བཏང་སྟེ། ཉིན་དེའི་མཚན་གུང་དགོན་
པའི་རི་འདབས་དུར་ཁྲོད་དུ་ཞུགས་འབུལ་གནང་
དགོས་ཆགས་ཡོད།
བར་མ་ཤང་དང་ཛམ་ཐང་ཇོ་ནང་
དགོན་གཉིས་ཆགས་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་པ་དང།

སྣང་གྲོལ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྲེགས་
གཏོང་སྐབས། ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་སྐད་
འབོད་ཤུགས་ཆེར་བྱས་འདུག་ཀྱང་། གནས་ཚུལ་
མཁོ་སྤྲོད་པས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་ཚིག་
གཞི་ཙམ་ལས་གསལ་པོ་གོ་ཐུབ་མི་འདུག སྣང་
གྲོལ་ལགས་ལ་མིང་སྲིང་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས།
ཁོང་རྒན་རིམ་བཞི་པ་རེད་འདུག ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་
༢༦ ཉིན་ཛམ་ཐང་བར་མ་ཤང་དུ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་
གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ངོ་རྒོལ་སྐད་འབོད་བྱེད་སྐབས། རྒྱ་
གཞུང་ཉེན་རྟོག་དམག་མིས་ཨོ་རྒྱན་ལགས་དམར་
གསོད་དང་མང་ཚོགས་སྐོར་ཞིག་ལ་རྨས་སྐྱོན་
ཕོག་སྟེ། ད་བར་ཡུལ་དེར་དམ་བསྒྲགས་ཆེས་
ཆེར་བྱེད་བཞིན་པའི་སྒང་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཞི་
རྒོལ་ལས་འགུལ་དང་འབྲེལ་ཆགས་སམ། བོད་
མི་རྩོམ་པ་པོ་དང་ཤེས་ཡོན་ཅན་དོན་མེད་འཛིན་
བཟུང་བཀག་བསྐྱིལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གང་སར་

འཐོན་བཞིན་ཡོད། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་
བོད་ནང་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་དུ་འབྱུང་
བཞིན་པའི་ཛ་དྲག་གི་གནས་སྟངས་འདི་དག་
ཐད་བློ་འཚབ་དང་སེམས་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་།
ད་བར་སྔ་རྗེས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་འབོད་སྐུལ་
རིམ་པར་བྱས་ཡོད་པའི་དོན་གནད་དེ་དག་ཐོག་
རྒྱ་གཞུང་གིས་བསམ་ཞིབ་མ་ལན་མ་འགྱོད་པ་
ཞིག་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ལ་གཏུགས་ཡོད་པའི་གསལ་
འདེབས་བསྐྱར་ནན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་སྤྱིའི་
སྤྱི་ཚོགས་ནས་རྒྱ་ནག་ལ་གནོན་ཤུགས་སྤྲོད་
ཐབས་ཀྱི་འགན་འཁུར་མང་ཙམ་ལེན་དགོས་
པ་དང་། རང་དབང་མང་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་
གི་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་པས་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་ནུས་
ཤུགས་ འདོན་རྒྱུར་ང་ཚོས་རེ་སྐུལ་ཤུགས་དྲག་
ཞུ་བཞིན་ཡོད། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༠ ལ།།

༄༅། །འདི་གར་ཁུངས་ལྡན་གནས་ཚུལ་
འབྱོར་གསལ་ལྟར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢
ཚེས་ ༡༢ ཉིན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ལྷ་སའི་ནུབ་
ངོས་སུ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་གསར་རི་ཁྲོད་དང་
ལྷ་ལུང་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གནང་
མཁན་གྱི་རི་ཁྲོད་པ་ ༢༠ ཡོད་པ་རྣམས་ཚང་མ་
ཕྱིར་ཕུད་དང་སྦྲགས་སྒྲུབ་ཁང་རྣམས་བཤིག་

སྟེ་ཁང་སྟོང་དུ་གྱུར་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་
ཡོད། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་ལྷིང་ཞེས་པར་
ཁ་གཡར་ཏེ་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་གི་མིང་ཐོག་
ནས་སྤྱི་བདེ་ཉེན་རྟོག་པ་དང་དྲག་ཆས་དམག་
མི་སོགས་ཡོང་སྟེ་དགོན་སྡེ་དང་རི་ཁྲོད་གང་
སར་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་བཞིན་འདུག ཕྱོགས་
མཚུངས་ལྷ་སའི་ནང་ཕྱི་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བའི་

འགྲུལ་པ་དང་། གནས་མཇལ་བ། ཡུལ་སྐོར་
བ་སོགས་ལ་དམ་བསྒྲགས་དང་བསུན་གཙེ།
ཞིབ་བཤེར་ཤུགས་ཆེ་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད།
ལྷག་པར་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་དྲག་ཆས་དམག་མི་
ཁྱོན་ཆེ་བཏང་སྟེ་དམ་བསྒྲགས་བྱས་དང་བྱེད་
མུས་ཡིན་འདུག་པ་བཅས། །

བོད་ཟླ་ དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག པར་ངོས་གསུམ་པ། ༡ ཚེས་ 7 ཕྱི་ཟླ་ 2 ཚེས་ 29

ལྷ་རྩེ་དང་ངམ་རིང་རྫོང་གི་དགོན་ཁག་ཏུ་ལས་དོན་རུ་ཁག་ལ་དགེ་
འདུན་པས་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ།
༄༅། །འདི་གར་ཁུངས་ལྡན་གནས་ཚུལ་འབྱོར་
གསལ་ལྟར་ན། གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་ཁོངས་ངམ་
རིང་རྫོང་ཁོངས་བསྟར་རྒྱུད་ཤང་ཁོངས་སུ་ཡོད་
པའི་ལྷོ་ལྡིང་དགོན་པ་དང༌། དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་
ཀྱི་མདོག་གཞུང་ས་གནས་ཀྱི་གྲོང་གསེབ་ཡོངས་
ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཆེད་གཏོང་བྱས་པའི་ལས་
དོན་རུ་ཁག་ཟེར་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་རིང་རྒྱ་
གཞུང་གི་དར་དམར་སྒྲེང་འཛུགས་བྱེད་དགོས་
པའི་བཙན་བཀའ་བཏང་བར། ལྷོ་ལྡིང་དགོན་པའི་
དགེ་འདུན་པ་ཚོས་དགོན་པ་ནི་ནང་ཆོས་སློབ་
གཉེར་བྱེད་ཡུལ་གྱི་བསྟི་གནས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་
གཏོགས་ཆབ་སྲིད་སློབ་གསོ་སྤྲོད་ཡུལ་དང་བྱེད་
སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་མིན་པས་དགོན་པའི་ཐོག་སྟེང་དུ་

དར་དམར་སྒྲེང་འཛུགས་བྱས་ན་མོས་མཐུན་རྩ་བ་
ནས་མེད་པ་དང༌། གལ་སྲིད་ངེས་པར་དུ་འཛུགས་
དགོས་ན་ཆོས་དར་འཁྱེར་ཤོག་ཅེས་སོགས་
བརྗོད་དེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དར་དམར་དགོན་པའི་
ཐོག་སྟེང་དུ་འཛུགས་རྒྱུར་ངོ་རྒོལ་མཐའ་གཅིག་
བྱས་རྐྱེན་དགེ་འདུན་པ་ལྔ་འཕྲལ་མར་འཛིན་
བཟུང་བྱས་ཏེ་དགོན་པར་དར་དམར་འཛུགས་རྒྱུ་
སོགས་བཙན་ཤུགས་ཀྱིས་ལག་བསྟར་མུ་མཐུད་
བྱེད་མུས་ཡིན་འདུགདེ་མིན་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་ལྷ་རྩེ་རྫོང་
ལྷ་རྩེ་ཆོས་སྡེ་ལྷ་རྩེ་དགའ་ལྡན་འོག་མིན་གླིང་དུ་
སྔ་ལོའི་ལོ་མཇུག་ནས་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་
འཕར་མ་བཏང་སྟེ་ཁོང་ཚོས་གནས་སྐབས་སམ་

ལོ་གསུམ་བསྡད་དེ་བསམ་བློའི་སློབ་གསོ་ཟེར་
བའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་རྒྱུ་ཡིན་ལུགས་བརྗོད་
ཡོད་པ་དང༌། ཉེ་དུས་སླར་ཡང་ལས་དོན་ཚོགས་
ཆུང་དགོན་པར་གཏན་སྡོད་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་སྡོད་
ཁང་གསར་རྒྱག་བྱེད་འཆར་ཡོད་པར་དགོན་པ་
དེའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོས་དགོན་པ་ནི་དགེ་འདུན་པ་
སློབ་གཉེར་བྱ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཡིན་པ་ལས་མི་སྐྱ་
གཏན་སྡོད་བྱ་ཡུལ་གྱི་གནས་མ་རེད་ཅེས་ལས་
དོན་རུ་ཁག་དགོན་པར་གཏན་སྡོད་བྱ་རྒྱུར་ངོ་
རྒོལ་ཤུགས་ཆེ་བྱས་རྐྱེན་ད་ལྟ་དགོན་པར་དམ་
བསྒྲགས་ཤུགས་ཆེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་གནས་
ཚུལ་ཐོན་འདུག་པ་བཅས། །

ཨ་སྐྱོང་ཇོ་ནང་དགོན་པའི་ད་ལྟའི་གནས་སྟངས།
༄༅། །འདི་གར་ཇོ་ནང་འགྲོ་ཕན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
ཚོགས་གཙོ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ཀྱིས་
གནས་ཚུལ་མཁོ་སྤྲོད་གནང་དོན་ལྟར་ན། མགོ་ལོག་
པདྨ་རྫོང་ནང་ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༦ ནས་རིམ་བཞིན་
ཞི་རྒོལ་རབ་དང་རིམ་པར་བྱུང་ཡོད་ལ། སྐབས་
དེར་ས་གནས་ཉེན་རྟོག་པ་དང་། དམག་མིས་བཙན་
གནོན། གཅར་རྡུང་། འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་སོགས་
ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཛ་དྲག་བྱུང་འདུག་ལ། ལྷག་པར་
ཕྱི་ཚེས་ ༡༨ ནས་བཟུང་ཨ་སྐྱོང་ཇོ་ནང་པའི་ནང་
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་གཅིག་ཀྱང་སྤེལ་མི་ཆོག་
པའི་བཙན་བཀའ་བཏང་སྟེ་ད་བར་དགོན་པའི་ནང་
དུས་མཆོད་སོགས་གཅིག་ཀྱང་འཚོགས་མི་ཐུབ་པ་
མ་ཟད། དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་མང་པོ་ཞིག་ཕྱི་ཟླ་
༡ ཚེས་ ༡༨ ནས་བཟུང་རིའི་སྒང་དུ་བྲོས་བྱོལ་དུ་
ཕེབས་དགོས་ཐུག་འདུགསྤྱིར་ཨ་སྐྱོང་ཇོ་ནང་དགོན་པར་
མཚོན་ན། ལོ་རྟག་པར་བོད་ཟླ་ ༡༢ པའི་ནང་ཉིན་ ༩
རིང་ཕུར་པའམ་དཔལ་ཆེན་རྡོ་གཞོན་ནུའི་སྒོ་ནས་

སྒྲུབ་མཆོད་གལ་ཆེན་ཞིག་འཚོགས་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་
ནི་དགོན་པ་དེ་དང་ས་གནས་དེའི་དུས་མཆོད་གལ་
ཆེ་ཤོས་ཡིན་འདུག དུས་མཆོད་དེ་གྲུབ་མཚམས་
དགུ་གཏོར་ཞེས་བོད་ཚེས་ ༢༨ དང་ ༢༩ གཉིས་
ལ་དགོན་པར་ཕུར་བ་ཁྲོ་བཅུའི་གར་འཆམ། དེ་
བཞིན་བོད་ཀྱི་ཟློས་གར་ཆེན་པོ་དྲི་མེད་ཀུན་ལྡན་
དང་། འགྲོ་བ་བཟང་མོ། གླིང་སྒྲུང་རྟ་རྒྱུག་རྒྱལ་འཇོགཧོར་གླིང་གཡུལ་འགྱེད་སོགས་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་པ།
གར་འཆམ་དང་ཟློས་གར་སོགས་ལ་ལྟད་མོ་བ་མང་
ཚོགས་ལྔ་སྟོང་ལྷག་འཛོམས་སྲོལ་ཡོད་མོད། ད་
ལོར་དེ་ཡང་འཚོགས་ཐུབ་མི་འདུག་ལ། ས་གནས་
དེའི་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་ཚོས་གནས་ཚུལ་དེ་
ལ་བློ་འགྱོད་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་འདུག དགོན་
པ་དེའི་ནང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་
གཅེས་ཟེར་བའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་སྐབས་དགོན་
པའི་གྲྭ་མང་གིས་ངོས་ལེན་མ་བྱས་པར་བརྟེན།
དགོན་པའི་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཟླ་གསུམ་ལྷག་སྒོ་
བརྒྱབ་མྱོང་ཡོད་འདུག་པ་བཅས། །

བྲག་མགོའི་ཛ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ།
༄༅། །འདི་གར་ཁུངས་ལྡན་གནས་ཚུལ་འབྱོར་
གསལ་ལྟར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༩ ཉིན་
བོད་ཁམས་བྲག་མགོ་རྫོང་ནོར་ཆུང་ཤང་གི་འབྲོག་
སར་ཕ་དགའ་རབ་ཉི་མ་དང་མ་སངས་ལྷ་གཉིས་
ཀྱི་བུ་རང་ལོ་ ༤༠ ཡིན་པ། དགེ་འདུན་པ་ཡེ་ཤེས་
རིག་གསལ་ལགས་དང་། རང་ལོ་ ༣༨ ཡིན་པ་ཡེ་
ཤེས་བསམ་འགྲུབ་ལགས་གཉིས་རྒྱ་གཞུང་དྲག་
དམག་གིས་དམར་གསོད་བཏང་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་
ཚེས་ ༡༦ ཉིན་སླར་ཡང་ཁུངས་ལྡན་གྱི་གནས་
ཚུལ་འབྱོར་གསལ་ལྟར་ན། གོང་གི་ཉིན་མོ་དེར་
ཡེ་ཤེས་རིག་གསལ་སྤུན་གཉིས་ཀྱི་ཨ་མ་རང་
ལོ་ ༧༠ ཡས་མས་ཡིན་པའི་སངས་ལྷ་དང་ཁོང་
གཉིས་དང་ཕ་མ་གཅིག་པའི་སྤུན་ཡོན་ཏན་བཟང་
པོ། ཡོན་ཏན་བཟང་པོའི་བུ་མོ་ཆུང་ཆུང་བཅས་
འཛིན་བཟུང་བྱས་འདུག ད་ལྟར་མང་ཚོགས་ཁྲོད་
དུ་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་ཡང་ཤི་ཚར་ཡོད་པའི་གནས་
ཚུལ་གྲགས་འདུག་ཀྱང་ཤི་གསོན་ཀྱི་གནས་ཚུལ་

གསལ་པོ་བྱུང་མི་འདུགགཞན་ཡང་ཁོང་ཚོའི་གཉེན་ཉེ་དྭ་ཕྲུག་
ལོ་བཅུ་བཞི་ཙམ་ཡིན་པ་བུ་མོ་ལྷ་སྐྱིད་སྒྲོལ་མ་དང་
ཁོ་མོའི་གཅུང་མོ་དབྱངས་ཅན་སྐྱིད་གཉིས་སློབ་
གྲྭའི་གུང་སེང་སྐབས་ཁོང་ཚོའི་ནང་དུ་སླེབས་ཡོད་
སྟབས། ཁོང་གཉིས་ལ་ཡང་རྨས་སྐྱོན་ཕོག་ཡོད་པ་
མ་ཟད་འཛིན་བཟུང་བྱས་འདུག འོན་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་
བསམ་འགྲུབ་ཀྱི་བཟའ་ཟླ་དང་བུ་ཕྲུག་བཞི་ཡོད་པ་
བཅས་ལ་ཅི་ཞིག་བྱུང་ཡོད་མེད་གནས་ཚུལ་ཤེས་
རྟོགས་མ་བྱུང་། སྤྱིར་ཁོང་ཚོར་ཕ་མ་གཅིག་པའི་
བུ་མོ་གཅིག་དང་བུ་ལྔ་བཅས་མིང་སྲིང་དྲུག་ཡོད་
ན་ཡང་ཚང་མ་ཁྱིམ་ཚང་ལོགས་སུ་བཟུང་འདུགདེང་སྐབས་བྲག་མགོར་རྒྱ་དམག་གིས་ཚད་ལས་
བརྒལ་བའི་དམ་བསྒྲགས་དང་། ཡུལ་མི་མང་
པོ་འཛིན་བཟུང་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་
གནས་ཚུལ་ཐོན་འདུག་པ་བཅས། །

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཞོན་མཆོག་གིས་དཔེ་དེབ་དབུ་འབྱེད་གནང་བ།
༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་གྱི་
སྔ་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ ༩།༣༠ ཐོག་གངས་སྐྱིད་སྤྱི་ཐབ་
ཚོགས་ཁང་དུ་༼བོད་མིའི་ཚེ་སྲོག་གིས་གླེང་
བའི་བོད་དོན་སྒྲུབ་ཕྱོགས། ༡༩༤༩།༢༠༡༢༽
ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་དབུ་འབྱེད་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ཞིག་
ཚོགས་ཡོད།
དེ་ཡང་གོང་ཚེས་ཉིན་སྐུ་མགྲོན་
གཙོ་བོ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཞོན་
མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་དང་
སྐུ་མགྲོན་བདེ་སྲུང་བཀའ་བློན་འབྲོང་ཆུང་དངོས་
གྲུབ་མཆོག་གིས་གཙོས་གསར་འགོད་པ་ལྷན་
འཛོམས་ཐོག་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་ཕོ་མོ་རྣམ་པར་
གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེ་མཚོན་ཆེད་མྱ་ངན་གུས་
འདུད་དང་ངག་བཅད་སྐར་མ་གཅིག་ཞུས་ཡོད།
དེ་ནས་སྐུ་མགྲོན་གཙོ་བོ་མཆོག་གིས་དཔེ་དེབ་
དབུ་འབྱེད་གནང་གྲུབ་མཚམས་དཔེ་དེབ་རྩོམ་
སྒྲིག་པའི་ངོས་ནས་དཔེ་དེབ་དེ་བཞིན་རྩོམ་སྒྲིག་
བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ངོ་སྤྲོད་གནང་ཡོད། དེ་
རྗེས་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཞོན་མཆོག་གིས་དཔེ་

དེབ་དབུ་འབྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་བཤད་
གནང་དོན། ཐོག་མར་དཔལ་ལྡན་བདེ་སྲུང་བཀའ་
བློན་མཆོག་གིས་དབུས་འབྲེལ་ཡོད་རྩོམ་སྒྲིག་པ་
དང་ཁོང་གི་ཕྱག་རོགས་རྣམ་པ། གསར་འགོད་

རྣམ་པ་བཅས་ལ་སྔ་དྲོ་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་དང་
ཆབས་ཅིག་རྩོམ་སྒྲིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་༼བོད་མིའི་
ཚེ་སྲོག་གིས་གླེང་བའི་བོད་དོན་སྒྲུབ་ཕྱོགས།༽
ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞི་བཞག་སྟེ་གནད་ཡོད་མི་སྣ་
དང་ས་ཕྱོགས་གང་ནས་རྩོམ་བསྡུས་གནང་བ་མ་

ཟད། ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་དཔྱོད་བཏོན་ཏེ་སྤྱིར་
བཏང་བཙན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དཔེ་དེབ་འདི་
འདྲ་ཞིག་འདོན་སྤེལ་ཐུབ་པར་བསྔགས་བརྗོད་ཞུ་
རྒྱུ་ཡིན། དཔེ་བདེ་འདི་བརྒྱུད་ནས་ང་ཚོ་བོད་མིའི་

འདས་ཟིན་པའི་གནས་སྟངས། རྒྱ་ནག་གཞུང་
ནས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་རྟོགས་ཐུབ་
རྒྱུ་དང་འབྱུང་འགྱུར་ཡང་ང་ཚོས་ལངས་ཕྱོགས་
གང་ཞིག་འཛིན་རུང་འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་ཐོག་
ཕྱོགས་ཚང་མ་ནས་མཉམ་རུབ་ཀྱི་འགན་འཁུར་

བྱེད་དགོས་པའི་རྣམ་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་གོང་
དུ་གསུངས་པའི་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་
ནང་འདུག་སྙམ་བྱུང་། བོད་མིའི་ཚེ་སྲོག་གིས་
གླེང་བའི་བོད་དོན་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་དཔེ་
དེབ་འདིར་ཐད་ཀར་བསམ་བློ་བཏང་ན། ཕྱི་ལོ་
༡༩༤༨།༤༩ ནས་རྒྱ་སྤྱིའི་ནང་ང་ཚོ་བོད་མི་ས་
ཡ་གཅིག་དང་འབུམ་གཉིས་ལྷག་རྒྱ་ནག་གཞུང་
གིས་དམར་གསོད་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་ཞིག་སླེབ་
ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་
གི་ཉེས་རྡུང་འོག་ཚེ་སྲོག་ཤོར་དང་མནར་གཅོད་
མྱངས་པའི་གྲངས་ཁ་ང་ཚོས་དམིགས་བསལ་
བཏོན་ཐུབ་མེད་ཀྱང་བགྲང་ལས་འདས་པ་ཞིག་
ཆགས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༨ ལོར་ཡོངས་གྲགས་
བོད་མི་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་དམར་གསོད་བཏང་བའི་
མིང་དང་།ལོ། ཕ་ཡུལ་བཅས་ཁ་གསལ་བྱུང་ཡོད།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་དགེ་འདུན་པ་བཀྲ་བྷེ་ལགས་
ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བ་རེད། ཉེ་ཆར་
ཛམ་ཐང་ལ་སྣང་གྲོལ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་
སྲེག་བཏང་བ་ནས་བཟུང་དུས་ད་ལྟ་བར་རང་ལུས་

ཞུགས་འབུལ་གནང་མཁན་ཁྱོན་བོད་མི་གྲངས་
༢༣ ཙམ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པའི་ཁྲོད་ནས་ ༡༥ ཙམ་
ཞིག་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་ཡོད། དེ་བཞིན་ ༨ ཙམ་
གྱི་འཆི་གསོན་དང་ད་ལྟ་ས་གནས་ཕྱོགས་གང་
ཞིག་ཏུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ང་ཚོས་ཤེས་
རྟོགས་ཐུབ་མེད། ཕྱོགས་མཚུངས་ཉེ་ཆར་རྒྱ་
ནག་གཞུང་གིས་རྟའུ་དང་བྲག་མགོ་སོགས་ཀྱི་ས་
ཁུལ་ནས་བོད་མི་བདུན་ལྷག་དམར་གསོད་བཏང་
ཡོད། དེ་ལྟ་བུ་ཐོག་ལྟ་སྐབས་བོད་མིའི་ཚེ་སྲོག་
གིས་གླེང་བའི་བོད་དོན་སྒྲུབ་ཕྱོགས་དེ་རང་བཞིན་
གྱིས་སླེབས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཅེས་སོགས་
ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད། དེ་ནས་མཛད་སྒོར་
ཕེབས་པའི་སྐུ་མགྲོན་སོགས་ལ་དཔེ་དེབ་རིན་མེད་
ཐོག་འགྲེམས་ སྤེལ་ཞུས་ཡོད། ༼བོད་མིའི་ཚེ་
སྲོག་གིས་གླེང་བའི་བོད་དོན་སྒྲུབ་ཕྱོགས།༽ཞེས་
པའི་དཔེ་དེབ་དེ་བཞིན་འཇིགས་བྲལ་བསྟན་འཛིན་
ལགས་དང་བོད་ཀྱི་བང་ཆེན་གསར་འགོད་པ་བཀྲ་
ཤིས་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་གཙོ་འགན་ཁུར་ཐོག་རྩོམ་
སྒྲིག་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག་པ་བཅས། །

དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་གསར་འགོད་
གསལ་བསྒྲགས་སྤེལ་བ།
༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༠
ཉིན་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་གསར་
འགོད་གསལ་བསྒྲགས་ཤིག་སྤེལ་བའི་ནང་
འཁོད་དོན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༩
ཉིན་བོད་ནང་བསྐྱར་དུ་རང་ལོ་ ༡༨ ཡིན་
པའི་སྣང་གྲོལ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་
སྲེག་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་པར་བོད་
མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་སེམས་འཚབ་ཤུགས་
ཆེ་བྱུང། ཕྱི་ཚེས་ ༡༩ ཉིན་བོད་ནང་གི་ཆུ་
ཚོད་ ༢ ཙམ་ལ་མདོ་སྨད་རྔ་པ་ཁུལ་ཛམ་
ཐང་བར་མ་ཡུལ་ཚོ་ཆོས་རྗེ་ཚོ་བའི་སྡེ་མི་
ཕ་སྤྱན་གཟིགས་དང་མ་སྙིང་མོ་གཉིས་ཀྱི་
བུ་རང་ལོ་ ༡༨ ཡིན་པའི་སྣང་གྲོལ་ལགས་
ཀྱིས། རྒྱ་གཞུང་གི་དྲག་གནོན་སྲིད་བྱུས་ལ་
ངོ་རྒོལ་གནང་ནས་ཇོ་ནང་ཛམ་ཐང་དགོན་
བསམ་ འགྲུབ་ནོར་བུ་གླིང་གི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་
རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་སྟེ་འདས་གྲོངས་

སུ་གྱུར་འདུག རྒྱལ་གཅེས་པ་སྣང་གྲོལ་
ལགས་ཀྱི་སྐུ་ལུས་ལ་མེ་འབར་བཞིན་པའི་
སྐབས་ཁོང་གིས་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་སྐུ་ཚེ་ཁྲི་ལོར་བརྟན་པར་
ཤོག བོད་ལ་རང་དབང་དགོས། ཞེས་པའི་
འབོད་ཚིག་བསྒྲགས་ཡོད། དམ་པ་ཁོང་ལ་
སྤུན་མཆེད་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཁོང་
རང་བཞི་པ་དེ་ཡིན་འདུག གནས་ཚུལ་ཐོན་
གསལ་ལྟར་ན་ཁུལ་དེར་རྒྱ་གཞུང་གི་ཉེན་
རྟོག་པས་དམ་བསྒྲགས་ཤུགས་ཆེ་བྱས་
ཡོད་ཀྱང། སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་ཡོངས་ཀྱིས་ཁོང་
གི་སྐུ་ཕུང་རྒྱའི་ཉེན་རྟོག་པའི་ལག་ནས་
ཕྲོགས་ཏེ་ཛམ་ཐང་དགོན་ཆེན་དུ་ཁྱེར་ནས་
ཕོ་ལུང་དང་བསྔོ་སྨོན་སོགས་བཏོན་འདུགརྒྱ་གཞུང་གི་ཉེན་རྟོག་པས་དམ་བསྒྲགས་
དང་འཇིགས་སྐུལ་བྱས་པར་བརྟེན་ཁོང་གི་
སྐུ་ ཕུང་བོད་ནང་གི་དགོང་མོ་ཆུ་ཚོད་ ༡

ཐོག་ཞུགས་འབུལ་གནང་དགོས་ཐུག་ཡོད།
སྐབས་དེར་སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་ ༡༠༠༠ བརྒལ་བ་
འཛོམས་འདུགབོད་ནང་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་བོད་
མིས་སྒེར་ལངས་དང༌། རང་ལུས་མེར་སྲེག་
བཏང་དང་གཏོང་མུས་ཡིན་པའི་དོན་རྐྱེན་
གྱི་གནས་ཚུལ་སླར་ཡང་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་
བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་དཀའ་ངལ་
སེལ་ཐབས་སུ་རྒྱ་གཞུང་ནས་བཟང་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་
པའི་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་ རྒྱ་གཞུང་
གི་འགོ་ཁྲིད་ཚོར་འབོད་སྐུལ་བསྐྱར་ནན་ཞུ་
རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་འཁོད་འདུག་པ་བཅས།།

༼མ་ཡིག་ངོ་མ་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པས་
དེར་རྩ་འཛིན་ཡོང་བ་ཞུ།༽

པར་ངོས་བཞི་པ། དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག བོད་ཟླ་ ༡ ཚེས་ 7 ཕྱི་ཟླ་ 2 ཚེས་ 29

ཐེ་ཝན་དམངས་གཙོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་པས་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་སྤེལ་བ།
༄༅། །འདི་གར་ཐེ་ཝན་བོད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་དོན་
གཅོད་ཁང་ནས་བཏང་གནས་ནང་འཁོད་དོན། ཕྱི་
ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་སྔ་དྲོ་ཐེ་ཝན་
བོད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཟླ་བ་ཚེ་རིང་ལགས་
དང་དྲུང་ཆེ་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེ་ལགས་གཉིས་
ཀྱིས་ཐེ་ཝན་དམངས་གཙོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་པའི་
ཚོགས་གཙོ་ལྕམ་སྐུ་ཚའེ་དབྱིང་ཝིན་ལགས་
དང། གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལྕམ་སྐུ་ཤའོ་མའེ་
ཆིང་ལགས་མཇལ་འཕྲད་ཞུས་ཏེ། གཙོ་བོ་ཉེ་
ཆར་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ཐེ་ཝན་གྱི་སྲིད་
འཛིན་འོས་བསྡུ་གྲུབ་རྗེས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་
སྩལ་བའི་གསུང་འཕྲིན་ཕུལ་བར་བརྟེན། ལྕམ་སྐུ་
ཚའེ་ལགས་ཀྱིས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་ཐུགས་
རྗེ་ཆེ་ཞུ་རོགས་ཞེས་གསུངས་བ་མ་ཟད། ཁོ་མོ་
ནི་ག་དུས་ཡིན་ཡང་༸གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་

སློབ་ལ་བརྩི་བཀུར་ཞུ་མཁན་ཞིག་ཡིན་
གསུངས་ཡོད། དོན་གཅོད་ཀྱིས་ད་བར་ལྕམ་
ཚའེ་ལགས་ནས་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱབ་སྐྱོར་
གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་པ་དང་སྦྲགས།
རྒྱ་ནག་གུང་ཁྲན་ཏང་གིས་ཐོག་མར་བོད་
མིར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་བསླུ་བྲིད་སྲིད་བྱུས་
འགོ་བཙུགས་ཏེ་མཐའ་མ་བོད་ས་ཡོངས་
རྫོགས་དྲག་པོའི་སྲིད་དབང་འོག་ལྷུང་བ་དང་།
དེང་སྐབས་བོད་ནང་ཛ་དྲག་གི་གནས་སྟངས་
འོག་བོད་མི་རྣམས་ཐབས་ཟད་འུ་ཐུག་གིས་
རང་གི་གཅེས་པའི་ལུས་སྲོག་མེར་སྲེག་
བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་
སྐོར་ངོ་སྤྲོད་གནང་། དུས་ཡུན་སྐར་མ་ ༤༥
རིང་ཕན་ཚུན་བཀའ་མོལ་ལྷུག་པོ་གནང་རྗེས།
དམངས་གཙོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་པས་གསར་

འགོད་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་སྐོང་ཚོགས་གནང་
བའི་ཐོག་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལྕམ་ཤའོ་
ལགས་དང་། དོན་གཅོད་ཟླ་བ་ཚེ་རིང་ལགས་
ཀྱིས་གསར་འགོད་པ་ཐུག་འཕྲད་གནང་སྟེ།
ཐོག་མར་དམངས་གཙོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་པའི་
ཕྱོགས་ནས་དོན་ཚན་གསུམ་ཅན་གྱི་བསྒྲགས་
གཏམ་སྤེལ་དོན།
༡༽༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
མཛད་འགན་འཁྱུར་གནང་ཡང་། ཆོས་ཕྱོགས་
དབུ་ཁྲིད་ཀྱི་མཚན་ཐོག་ནས་མུ་མཐུད་གཞི་
རྩའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐད་ཐུགས་འཁུར་
བསྐྱངས་དང་སྐྱོང་བཞིན་ཡོད་པར། དམངས་
གཙོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་པའི་ཕྱོགས་ནས་ཡི་རང་
ཞུ་རྒྱུ་དང་། དུས་མཚུངས་༸གོང་ས་མཆོག་
གིས་རྒྱུན་དུ་ཐེ་ཝན་གྱི་དམངས་གཙོའི་འཕེལ་

རིམ་དང་། ཐེ་ཝན་ནང་འབྱུང་བའི་གནོད་འཚེ་
བྱུང་སྐབས་ཐེ་ཝན་མི་མང་སོགས་ལ་ཐུགས་
འཁུར་མཛད་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།
༢༽འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་དམངས་གཙོ་
ནི་ཐེ་ཝན་དམངས་གཙོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་པའི་
རྩ་བའི་ལངས་ཕྱོགས་ཤིག་ཡིན་པས། གཞུང་
འཛིན་དང་ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་པ་གང་གི་
གནས་བབ་བཟུང་ཡང་། དམངས་གཙོ་དང་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུ། ལྷག་
དོན་ཐེ་ཝན་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་
བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་། རེ་བར་གོང་གསལ་
ཆ་རྐྱེན་དེ་ཚོ་ཚུད་ཐབས་བྱ་རྒྱུ།
༣༽དམངས་གཙོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་པ་ནི་
ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་པ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་གོ་མིན་ཏང་གཞུང་འཛིན་པར་འབོད་

སྐུལ་ཞུ་རྒྱུར། རྒྱ་ནག་གི་དམངས་གཙོ་དང་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐད་ངག་བསྡམས་ནས་
སྡོད་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། དུས་མཚུངས་གོང་མིན་
ཏང་གཞུང་འཛིན་ནས་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཐོག་
དྲག་གནོན་བྱས་དང་ བྱེད་མུས་ཡིན་པར་སྐྱོན་
བརྗོད་བྱེད་དགོས་ལ། གཞན་ཡང་བོད་མིའི་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་རྒྱ་ནག་གི་དམངས་
གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བར་ཐུགས་འཁུར་
བྱེད་དགོས་ཅེས་འཁོད་ཡོད། མཇུག་ཏུ་གསར་
འགོད་པས་བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་ཛ་དྲག་གནས་
སྟངས་སྐོར་གྱི་དྲི་བ་ཁག་ལ་དོན་གཅོད་ཟླ་བ་
ཚེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་དང་གསལ་
བཤད་གནང་ཡོད་པ་བཅས།།

བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་མཆོག་གིས་ནིའུ་ཡོཀ་ཏུ་མང་ཚོགས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་བ།
༄༅། །འདི་གར་ཨ་རི་སྐུ་ཚབ་དོན་ཁང་གི་རྒྱ་
རིགས་འབྲེལ་མཐུད་པ་དྲུང་འཕར་ཀུན་དགའ་
བཀྲིས་ལགས་ཀྱིས་བཏང་གནས་ནང་འཁོད་དོན།
ཕྱི་ཟླ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༦ ས་གནས་བོད་
རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པ་དང་། ཨ་རི་སྐུ་ཚབ་
དོན་ཁང་ནས་གོ་སྒྲིག་ཞུས་ཐོག་བཀའ་ཁྲི་མཆོག་
གིས་ནིའུ་ཡོཀ་ཏུ་མང་ཚོགས་ལ་གསུང་བཤད་
གཙོ་བོ། བོད་ནང་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པའི་ཛ་
དྲག་གནས་སྟངས་དང་བྱང་ཨ་རིའི་ནང་གི་རེས་
གཟའ་སྤེན་པ་དང་ཉི་མའི་བོད་ཡིག་སློབ་གྲྭའི་ཕན་
ནུས་སྐོར། རྡ་རམ་ས་ལར་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་
སྒྲིག་འཛུགས་ནི་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ནས་ངོས་
ལེན་ཡོད་ཅིང་། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གཞུང་གི་
ལོ་རྒྱུས་རྒྱུན་མཐུད་པའི་ཁྲིམས་མཐུན་བདག་
དབང་ལྡན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཡིན་པའི་
སྐོར། བཀའ་ཁྲིའི་དམ་འབུལ་མཛད་སྒོ་གྲུབ་རྗེས་
ཨ་རི་དང་ཡུ་རོབ་ཁུལ་དུ་ཕེབས་ནས་གནད་ཡོད་
དཔོན་རིགས་མཇལ་འཕྲད་སྐབས་ཚང་མས་བོད་

དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེ་གནང་བཞིན་
ཡོད་པ་བཅས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་བོད་དོན་

གནས་བབ་སྐོར། གྲོས་ཚོགས་ལ་བཀའ་ཤག་
ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡག་པོ་ཡོད་པ་དང་། བཀའ་

ཤག་ལྷན་རྒྱས་དང་སྲི་ཞུ་བ་ཚང་མས་ཧུར་ཐག་
འབད་ཐག་གནང་གི་ཡོད་སྐོར། བོད་དང་བོད་

མིར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་རྒྱ་གར་གཞུང་མང་
གཉིས་མ་བརྗེད་པར་ཡང་ཡང་དྲན་དགོས་རྒྱུ་

གལ་ཆེ་ཡིན་སྐོར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ནས་རྩིས་
ན་གཞིས་ལུས་བོད་མི་ཉེར་གསུམ་གྱིས་རང་

ལུས་མེ་ལ་བསྒྲོན་པའི་རེ་བ་ཆུད་ཟོས་སུ་མི་
འགྲོ་བ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར། རང་དབང་ལུང་

པར་གནས་པའི་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་ཚོས་
གཞིས་ལུས་བོད་མིའི་རེ་བ་ཆུད་ཟོས་སུ་མི་
བཏང་བར་མུ་མཐུད་ཆིག་སྒྲིལ་ལ་འབད་བརྩོན་
བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་རང་དབང་སླར་གསོ་བྱེད་རྒྱུ་
དང་། སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་
པོ་མཆོག་རང་ཡུལ་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་ཕྱིར་
ཕེབས་གནང་རྒྱུའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལས་འགན་སྒྲུབ་
ཐུབ་རྒྱུར་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་
གསུང་བཤད་ཟབ་རྒྱས་གནང་སྟེ་མང་ཚོགས་
ཀྱི་དྲི་བར་ལན་འདེབས་གནང། ཆུ་ཚོད་
༡།༣༠ ཐོག་གསུང་བཤད་མཇུག་བསྒྲིལ་རྗེས་
བྱང་ཨ་རིའི་སྤྱི་འཐུས་ནོར་བུ་ཚེ་རིང་ལགས་
ཀྱིས་མང་ཚོགས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་
ཡོད། བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་
གྲུབ་རྗེས་ཐད་ཀར་ནིའུ་ཡོཀ་གནམ་ཐང་དུ་
ཕེབས་ཏེ་ཨི་ཊ་ལི་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་
གཅིག་ལ་གཞུང་འབྲེལ་འཚམས་གཟིགས་
དབུ་འཛུགས་གནང་ཡོད།

བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་མཆོག་གིས་ཨ་རིའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་ཞིག་ཏུ་གསུང་བཤད་གནང་བ།
༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་
བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་བློ་བཟང་སེང་གེ་མཆོག་གིས་
ཨ་རིར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་(Western
Connecticut State University)

གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཚོགས་ཁང་དུ་
(President’s Lecture Series)

ཚོགས་གཙོའི་གསུང་བཤད་ཅེས་པའི་གཏམ་
བཤད་ཀྱི་ལས་རིམ་ཐོག བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་
མང་གཙོའི་གནས་བབ།(Democracy in
Exile: the case of Tibet) ཅེས་པའི་
བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད།
དེ་ཡང་གོང་ཚེས་ཉིན་བཀའ་ཁྲི་

མཆོག་གིས་ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་གནས་
སྟངས་དང་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་སེལ་རྒྱུར་
ཞི་བའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱོད་དགོས་པའི་
དགོས་འདུན་ཡང་བཏོན་ཡོད། སྐབས་དེར་
བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གིས་གསུང་དོན། བོད་མི་
རྣམས་ཀྱིས་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་
རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བ་དེ་གྲངས་ཀ་
བརྩི་རྒྱུ་ལྟ་བུར་འགྱུར་མི་ཡོང་ངམ་བསམ་
པའི་ང་རང་ལ་སེམས་འཚབ་ཡོད། ཁོང་ཚོ་
ཡང་ང་དང་ཁྱེད་རྣམ་པ་བཞིན་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་
རེད། ང་ཚོ་ཇི་བཞིན་ཁོང་ཚོར་ཡང་ཕ་མ་
སྤུན་མཆེད་ཡོད། ང་རང་མི་མང་གིས་འོས་

འདེམས་བྱས་བའི་བཀའ་ཁྲི་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་ངའི་རེ་བར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་
ནང་གི་བོད་མིའི་ཐོག་དྲག་གནོན་བྱེད་བཞིན་
པའི་སྲིད་བྱུས་མཚམས་འཇོག་བྱས་ཏེ་ཞི་བའི་
སྒོ་ནས་བོད་རྒྱའི་དཀའ་ངལ་སེལ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།
དེ་ལྟར་བྱུང་ཚེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་
འཛིན་པའི་དྲག་གནོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་ངོ་རྒོལ་
གྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་རྒྱུ་དེ་བཞིན་
མཚམས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རེད། བོད་མི་ཚོར་
མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་དང་། བོད་
མིའི་ངོ་བོ་དང་རིག་གཞུང་སྲུང་སྐྱོབ་ཆེད་ཞི་
བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་འཚོལ་རྒྱུའི་ཆོད་སེམས་

གཏན་པོ་ཡོད། དེ་སྔ་སུ་ཞིག་ནས་བྷར་ལེན་གྱི་
གྱང་ཆེན་དང་ཨུ་རུ་སུའི་དམར་ཤོག་རྒྱལ་ཁབ་
དེ་བཞིན་འཐོར་ཞིག་འགྲོ་རྒྱུའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་
ཀྱི་མེད་པ་ལྟར་བོད་ལ་ཡང་རང་དབང་འཐོབ་
རྒྱུའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་མེད་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད་
སྲིད། དབྱིན་ཇིའི་གཞུང་ནས་མེས་པོ་དམ་པ་
གྷན་དྷི་མཆོག་དང་ལྷན་གྲོས་མོལ་བྱས་པར་
བརྟེན། རྒྱ་གར་དབྱིན་ཇིའི་མངའ་འོག་ནས་རང་
དབང་ཐོབ་ཡོད། དེ་བཞིན་ང་ཚོས་ཀྱང་བོད་ལ་
རང་དབང་འཐོབ་རྒྱུ་དང་༸གོང་ས་མཆོག་བོད་
ལ་གདན་འདྲེན་ཞུ་ཐུབ་པའི་རེ་བ་བྱེད་བཞིན་
ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད།

ཕྱོགས་མཚུངས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་
དེའི་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་ཇེམ་སི་(James
w Schmotter)ལགས་ཀྱིས་གསུང་དོན།
ཐེངས་འདིའི་གཏམ་བཤད་ལས་རིམ་ཐོག་
མཉམ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་ཚོར་བོད་ཀྱི་དངོས་
ཡོད་གནས་སྟངས་སྐོར་ངོ་སྤྲོད་བྱུང་ཡོད་པའི་
ཡིད་ཆེས་ཡོད་ཅེས་སོགས་གསུངས་ཡོད།
བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གི་གཏམ་བཤད་ལས་རིམ་
ཐོག་ཁྱོན་མི་གྲངས་ ༥༥༠ ཙམ་ནས་མཉམ་
ཞུགས་བྱས་ཡོད་པ་དང། འདི་ལོ་གཙུག་ལག་
སློབ་གཉེར་ཁང་དེའི་ནང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
འཛིན་གྲྭ་ཚུགས་རྒྱུ་ཡིན་འདུག་པ་བཅས།།

ལྷ་སར་ལོ་གསར་སྲུང་བརྩི་བྱེད་དགོས་པའི་བཙན་བཀའ་བཏང་བ།
༄༅། །འདི་གར་ཁུངས་ལྡན་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ་ལྟར་ན། ལྷ་སར་གྲོང་ཁྱེར་འབྲེལ་ཡོད་ཚན་པས་གྲོང་ཁྱེར་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་སྲིད་ཁྲིམས་ཚན་པའི་ལས་ཁུངས་ཁག་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ལས་བྱེད་དང་། མང་ཚོགས་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་དགའ་གཏོང་ཆེད་ངེས་པར་ཞབས་གཞས་སྦྱང་སྟེ་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་དགོས་པའི་བཙན་བཀའ་བཏང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུ་ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་སོ་སོ་ནས་ཐེམ་དུད་བརྒྱ་རེ་འདེམས་སྒྲུག་གིས་ཞབས་གཞས་འཁྲབ་རྒྱུར་སྐུལ་སློང་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་འདེམས་སྒྲུག་ཟིན་པའི་ཁྱིམ་ཚང་སུ་ཞིག་ནས་འཁྲབ་སྟོན་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་འདོད་མེད་པའམ་གཞོགས་འདེགས་བྱེད་འདོད་མེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་ཚེ་དེ་དག་ལ་རྒྱུན་གཏན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ནས་མཐུན་འགྱུར་དགོས་ངེས་རིགས་བཀག་འགོག་བྱ་རྒྱུ་དང་། ངོ་བོ་རྩད་གཅོད་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་ནན་པོ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ནང་ཁུལ་བརྡ་ཐོ་བཏང་ཡོད་པ་ལྟར། ལས་བྱེད་གཞོན་སྐྱེས་ཁག་དང་འདེམས་སྒྲུག་ཟིན་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཞབས་གཞས་རིགས་ཆེད་སྦྱོང་གིས་ལྷ་སའི་ནང་ལོ་གསར་སྲུང་བརྩི་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་མཚོན་ཐབས་བྱས་ཡོད་པ་བཅས། །

བོད་ཟླ་ དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག པར་ངོས་ལྔ་པ། 1 ཚེས་ 7 ཕྱི་ཟླ་ 2 ཚེས་ 29

བོད་མི་ན་གཞོན་དགེ་ལེགས་བཟང་པོ་ལགས་ཀྱིས་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཐོག་ནས་འཚོ་བ་
རང་ཁ་རང་གསོ་ཐུབ་པ།
༄༅། །འདི་གར་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་
ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་
བཏང་གནས་ནང་འཁོད་དོན། མན་སྤར་ཕན་

བདེ་གླིང་གྲོང་སྡེ་ ༣ པ་ཁང་ཨང་ ༢༥ ནང་
གནས་སྡོད་ན་གཞོན་དགེ་ལེགས་བཟང་པོས་
སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཐོག་ནས་རང་
ཁ་རང་གསོ་ཐུབ་ཡོད། ཁོང་གིས་ཞིང་ཁ་ཨེ་
ཀར་ ༩་༨ ནང་ཚལ་རིགས་འདེབས་ལས་
དང་། ཞིང་ཚིགས་དང་ཞིང་ཁའི་མཐའ་སྐོར་དུ་
འབྲས་ལྡན་དང་འབྲས་མེད་ཤིང་སྣ། ཞིང་ཁའི་
བར་མཚམས་རྣམས་སུ་ཏ་ལ་དང་པ་པ་ཡ་
སོགས་མཉམ་བསྲེས་འདེབས་འཛུགས་ཀྱིས་
ལོ་འཁོར་མོ་སྔོ་ལྗང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལྟ་བུ་ཡིད་
དབང་རང་བཞིན་ཕྲོགས་པའི་ཁོར་ཡུག་ཞིག་
ཏུ་གྱུར་འདུག ད་ལྟའི་ཆར་ཆ་ཏི་སི་གྷར་མངའ་
སྡེའི་སོ་ནམ་མཐོ་སློབ་ཁག་གི་དགེ་སློབ་མང་
པོ་ཞིག་ཁོང་གི་ཞིང་ཁའི་ནང་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་
ལ་སློབ་སྦྱོང་སླད་བལྟ་སྐོར་དང་སྤྲོ་འཆམ་ཡོང་

སའི་བསྟི་གནས་ལྟ་བུ་གྱུར་འདུག དགེ་ལེགས་
བཟང་པོ་ལགས་སུ་ཞིང་ལས་ཐོག་དོ་སྣང་ཇི་
ལྟར་བྱུང་ཚུལ་སྐོར་འབྲེལ་ཡོད་ནས་སྐད་ཆ་དྲི་
སྐབས། ཁོང་གིས་གཞུང་ནས་ཟབ་སྦྱོང་དང་
སྦྱོང་བརྡར་ཐེངས་མང་གནང་བས་སློབ་གསོ་
ཐེབས་བྱུང་བ་མ་ཟད། ངས་སྤོབས་སེམས་ལྡན་
པའི་ཐོག་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། ང་རང་གི་ཨ་མ་དམ་
པས། ཕ་ཞིང་སྡུག་ཀྱང་དོ་པོ་གང་། སྤུན་མཆེད་
བཟང་ཡང་འཐུ་བ་གང་། ས་ཞིང་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་
དགོས། དངུལ་དངུལ་ཁང་དུ་བཅུག་པ་ལས་
ཞིང་ལས་ཡར་རྒྱས་ཐོག་འགྲོ་སོང་བཏང་ན་ཁེ་
སྤོགས་ཆེ་ལུགས་གསུངས་བྱུང་། དེ་བདེན་པ་
རེད་འདུག སོ་ནམ་ཞིང་ལས་ཐོག་དཀའ་ལས་
བརྒྱབ་ན། ཁེ་བཟང་མ་གཏོགས་གྱོང་གུན་
ཕོག་རྒྱུ་མེད་པ་ཐག་གཅད་ཆོག་གི་རེད། ངས་
ལོ་མང་སྔོན་སུད་ཚོང་ཐེངས་མང་བརྒྱབ་མྱོང་
ཡོད། བསམ་བློ་ཡག་པོ་བཏང་ན་ཚོང་ལས་
སོ་ནམ་བྱེད་རྒྱུ་ལས་སླ་བ་འདུག ང་རང་ཚོང་
མ་བརྒྱབ་པར་ལོ་མང་པོ་ཕྱིན་སོང་། ཞིང་ཁ་
ནས་འཚོ་གོས་འདང་ངེས་ཡོང་གི་འདུག་པ་མ་
ཟད། ཞིང་ལས་བྱས་ན་ལུས་བདེ་སེམས་སྐྱིད་
ཡོང་གི་འདུག ངས་ཨ་མ་དམ་པས་བསླབ་བྱ་
ལྟར་ད་བར་ཞིང་ལས་ཐོག་ནས་ཁེ་བཟང་གང་
བྱུང་བ་ཕལ་ཆེ་བ་ཞིང་ལས་ཡར་རྒྱས་ཁོ་ནའི་
ཆེད་གཏོང་བཞིན་ཡོད། དཔེར་ན། ངས་རང་
གི་ས་ཞིང་ཆ་ཚང་ལ་རྡོ་རྩིག་དང་གཟེར་མ་
ར་མགོའི་རྭ་བ་སྲ་བརྟན་བསྐོར་ཡོད། ཞིང་ཆུ་
འདྲེན་གཏོང་ཆེད་ཆུ་མཛོད་གསར་རྒྱག་དང་
ཞིང་ཆུ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་རང་སྒྲིག་

གསར་འཛུགས་བྱས་པ་ཡིན། ས་ཆུ་བདག་
གཅེས་ཆེད་ཞིང་ཚིགས་བཟོ་རྒྱུ་དང་ས་དོང་
འབྲུ་རྒྱུ་སོགས་གཞུང་ལ་རེ་མ་དགོས་པར་རང་
དོན་རང་གཅེས་བྱས་པ་ཡིན། སོ་ནམ་འདེབས་
ལས་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་བྱ་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་བཟུང་
སྟེ་ཞིང་རྨོས་འཕྲུལ་འཁོར་དང་། ཀྲེག་གཞོང།
རྨོས་འཕྲུལ་བཅས་སྒེར་ཉོས་བྱས་ཏེ་ད་ཆ་ཞིང་
ལས་ཐོག་གཞན་ལ་རྟེན་མ་དགོས་པ་རང་ཁ་
རང་གསོ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། སྐྱེ་ལྡན་ཞིང་པ་
ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡོང་བར་སྒོ་ཕྱུགས་གསོ་སྐྱོང་
ངེས་པར་དགོས་ཀྱི་ འདུག ང་རང་ལ་ཆ་མཚོན་
ན། ཡུལ་པའི་སྒོ་ཕྱུགས་གྲངས་ ༦ དང་འོ་མ་
ཐོན་འབབ་བཟང་བའི་བ་ཕྱུགས་ ༢ ཡོད། ལོ་
གཅིག་ནང་འགྲོ་སོང་ཕུད་ཁེ་སྒོར་ ༡༤༢༡༡༠
ཙམ་དང་། བུ་ཕྲུག་གསོ་སྐྱོང་ཆེད་འོ་ཕྱུར་མར་
གསུམ་བེལ་བེལ་ལྷུག་ལྷུག་ཐོབ་ཀྱི་འདུག ལོ་
གཅིག་ནང་སྦྱར་ལུད་ཀྲོན་ ༣༠ ལྷག་བཟོ་ཐུབ་
ཀྱི་འདུག སྦྱར་ལུད་མང་ཆེ་བ་སྐྱེ་ལྡན་ཞིང་ཁར་
འདེབས་ཀྱི་ཡོད། ལྷག་མ་རྣམས་རྫས་ལུད་ཞིང་
ཁའི་ནང་དུའང་བླུག་གི་ཡོད། རྫས་ལུད་དང་
ཟོག་ལུད་མཉམ་བསྲེས་བྱས་ན་སྟོན་ཐོག་ཐོན་
འབབ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་ལན་
འདེབས་གནང་འདུགཡང་འབྲེལ་ཡོད་ནས་ཁོང་ལ་ཕྱི་
ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཇི་ལྟར་
བྱས་སྐོར་བཅར་དྲི་བྱས་པའི་གནས་སྟངས་
གཤམ་གསལ།

ཀ༽སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས། སྐྱེ་ལྡན་ཞིང་
ལས་ཨེ་ཀར་གྲངས་ ༩་༨ འདེབས་ལས་བྱེད་

མུས་ཁོངས་ནས། ༡༽དབྱར་ཞིང་ཨེ་ཀར་ ༧
ནང་མ་རྐན། འབྲས། ར་ཇ་མ་སྲན་རིགས། ཞོག་
ཁོག་འདེབས་ལས་བྱས་པའི་ཁེ་སྤོགས་སྒོར་
༤༩༡༢༠ དང་། ༢༽དགུན་ཞིང་ཨེ་ཀར་ ༩་༨
ནང་པད་ཀང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ། བྲོ། ནས།
གྲའུ། པད་ཀང་། འདེབས་ལས་ནས་ཁེ་སྤོགས་
སྒོར་ ༡༡༨༡༥། ༣༽ ཨེ་ཀར་ ༡་༤ ནང་ཚལ་
རིགས་མི་འདྲ་བ་ཁག ༠༧ ཙམ་ཞིང་ཆུ་ལ་
བརྟེན་ནས་ལོ་འཁོར་མོ་འདེབས་ལས་བྱས་
མུས་ལ་ཁེ་སྒོར་ ༨༢༤༧༠། ༤༽ཤིང་འབྲས་
ཚོང་འབབ་ནས་ཡོང་འབབ་སྒོར་ ༣༥༥༠༠། ༥
སྒོ་ཕྱུགས་གསོ་སྐྱོང་ཐོག་ནས་སྒོར་ ༡༤༢༡༡༠
བཅས་གོང་གསལ་སྡེ་ཁག་ལྔ་བསྡོམས་པའི་སྐྱེ་
ལྡན་སོ་ནམ་ཐོག་ནས་ལོ་གཅིག་གི་གཙང་ཁེ་
སྒོར་ ༣༢༡༠༢༥།༠༠ ཙམ་བྱུང་། ལྷག་པར་ཁོང་
གིས་སྐྱེ་ལྡན་ཐོན་འབབ་ཕལ་ཆེ་བ་ས་གནས་
བདུན་རེའི་ཁྲོམ་ཚོགས་སུ་ཐད་ ཚོང་བྱེད་མུས་
ཚོང་འབྲེལ་ལ་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད་པར་
རིན་གོང་གང་ལེགས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པའི་གནས་
ཚུལ་དང་། ཁ༽རྫས་ལུད་སོ་ནམ་འདེབས་
ལས། བོད་མི་ནང་ཁུལ་ནས་ལོ་ལྟར་ས་ཞིང་
ཨེཀར་ ༦༠ ནས་ ༨༠ བར་བོགས་ལེན་གྱིས་
རྫས་ལུད་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་བྱེད་མུས་ནས་
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོའི་དབྱར་ཞིང་ཨེ་ཀར་ ༨ ནང་
འབྲས་དང་ཞོག་ཁོག་འདེབས་ལས་བྱས་པས་
ཁེ་སྤོགས་སྒོར་ ༩༤༧༥༠ དང་། དགུན་ཞིང་
གྲའུ་ཨེ་ཀར་གྲངས་ ༦༧་༢༠ ནས་ཁེ་སྒོར་
༢༤༦༨༠༦ བཅས་ཁྱོན་བོགས་ཨེ་ཀར་ ༧༥་
༢༠ འདེབས་ལས་ཐོག་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་ཕུད་

པའི་ཁེ་སྒོར་ ༣༤༡༥༥༦ བྱུང་། མདོར་ན་གོང་
གསལ་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་དང་། སྒོ་
ཕྱུགས་གསོ་སྐྱོང་། བོགས་ཞིང་འདེབས་ལས་
བཅས་ནས་ལོ་འཁོར་གཅིག་གི་གཙང་ཁེ་ཡོང་
འབབ་ཁྱོན་བསྡོམས་ སྒོར་ ༦༦༢༥༨༡ ཙམ་
ཡོང་གི་ཡོད་ཚུལ་གདེང་སྤོབས་ཆེན་པོའི་ངང་
ནས་ཞིབ་གནས་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་འདུག དེ་
བཞིན་སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་
པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ཉག་ གཅིག་
ལས་རྒྱ་གར་གཞུང་མང་ལ་ས་ཆ་མ་འདང་བའི་
སྐུ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་མུས་ནས་བོད་མི་སྐྱབས་
བཅོལ་བར་འཕྲལ་ཕུགས་རྒྱང་གསུམ་གྱི་
འཚོ་བའི་རྟེན་གཞིའི་ཆེད་ས་ཞིང་གནང་བའི་
ཐུགས་རེ་ཇི་བཞིན་ས་ཞིང་དེ་དག་བེད་སྤྱོད་
གང་ལེགས་བྱས་འབྲས་སོ་ནམ་དང་སྒོ་ཕྱུགས་
གསོ་སྐྱོང་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་གཞན་ལ་རྟེན་མ་
དགོས་པར་རང་འཚོ་འཁྱོལ་ངེས་ཡོང་གི་ཡོད་
འདུག་པ་མངགས་བརྗོད་དང་། རང་རེའི་སྤྱི་
ཚོགས་ནང་སོ་ནམ་ཞིང་ལས་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་
པའི་ན་གཞོན་ཆེས་མང་པོ་ཡོད་ པ་དེ་དག་ཀྱང་
ཁོང་ལ་མིག་དཔེ་ཡར་འགྲན་ཡོང་བའི་རེ་བ་
དང་། གཞིས་ཆགས་ས་ཞིང་ཐོབ་སྐལ་ཡོད་པ་
རྣམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་འཕྲལ་
ཕུགས་ཀྱི་རིན་ཐང་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པའི་ཐོག་
ནས་ས་སྟོང་བེད་མེད་དུ་མ་བཞག་པར་རང་ས་
རང་འདེབས་ཀྱིས་བདག་གཅེས་ཐུབ་ཐབས་
སྒོ་ཀུན་ནས་འབད་བརྩོན་གནང་གལ་ཆེ་བའི་
འབོད་སྐུལ་ཡང་གནང་འདུག་པ་བཅས། །

རིང་མིན་ལོ་ལྔའི་ནང་ཚུད་ལ་བོད་མི་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ཁེ་ན་ཌར་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་པ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོའི་ཟླ་བཅུ་པའི་ཟླ་
མཇུག་ཏུ་སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་
པོ་མཆོག་ཁེ་ན་ཌར་ཆིབས་སྒྱུར་གྱིས་མཛད་
འཕྲིན་རྒྱ་ཆེ་བསྐྱངས་སྐབས་ཁེ་ན་ཌའི་སྲིད་བློན་
སི་ཊི་ཕིན་ཧར་པར་མཆོག་ལ་མཐའ་མཚམས་
ཁག་ཏུ་གནས་པའི་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་སྐྱབས་
བཅོལ་བོད་མི་གང་འཚམས་ཤིག་ཁེ་ན་ཌར་
གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོར་ལེན་ཐབས་འབོད་
སྐུལ་མཛད་པ་བཞིན་སྲིད་བློན་མཆོག་དང་ཁོང་
གི་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་དམིགས་བསལ་ཐུགས་
འགན་བཞེས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ཕྱི་ཟླ་ ༡༢ ནང་
ཁེ་ན་ཌ་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་བོད་མི་ཆིག་སྟོང་ཨ་
རུ་ན་ཅལ་ཁོངས་ནས་ལེན་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་དང་
གསལ་བསྒྲགས་གནང་ཡོད། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་
༢༠༡༡ ཟླ་ ༡ ནང་ཁེ་ན་ཌའི་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་
སྔོན་འགྲོའི་རྟོག་ཞིབ་སླད་ཨ་རུ་ན་ཅལ་ཁུལ་
བསྐྱོད་ཡོད་པའི་ནང་ཁེ་ན་ཌ་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་
འགན་འཁུར་བ་ཞིག་དང་སྨན་པ་ཞིག གཞིས་
སྤོས་འགན་འཛིན་དང་ཕྱག་རོགས་རྣམས་ལ།
སྐབས་དེར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ནང་
སྲིད་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བ་ཐོག་མ་བྱུང་བ་
བཞིན་ཁོང་ཚོར་ཕྱག་རོགས་ཤིག་དགོས་པར་
བརྟེན། ནང་སྲིད་དྲུང་ཆེ་བཅར་ནས་ཁོང་རྣམས་
ཏི་ཛུ་གཞིས་ཆགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བོད་མི་ཆིག་
སྟོང་ཐམ་པ་ཇི་ལྟར་ལེན་དགོས་མིན་དང་གཞིས་
ཆགས་དེ་དག་ནས་བོད་མི་ཇི་ཙམ་འགྲོ་འདོད་

ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་རྟོག་ཞིབ་གཟབ་ནན་
གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་གཞིས་མི་ཚོས་ཁོང་
རྣམས་ལ་ནང་མི་རེ་ནས་མི་རེ་ལེན་ཐུབ་ཚེ་ཕན་
ཐོགས་ཆེ་བའི་སྐོར་ཞུས་ཡོད་ཀྱང་ཁེ་ན་ཌའི་
གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་ནང་གཞིས་སྤོ་བྱེད་སྐབས་
ནང་མི་ཆ་ཚང་ལེན་དགོས་པ་ལས་མི་གཅིག་
ལེན་རྒྱུ་དེ་འདྲ་རྩ་བ་མེད་ལུགས་འགྲེལ་བརྗོད་
གནང་ཡོད།
བོད་མི་ཆིག་སྟོང་ཁེ་ན་ཌར་གཞིས་
སྤོ་ལེན་ཕྱོགས་ཐད་ཁེ་ན་ཌ་གཞུང་ནས་ཁེ་ན་
ཌར་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པ་
ཚོར་འབྲེལ་ལམ་གནང་སྟེ་བོད་ཀྱི་ལས་འཆར་
ཚོགས་པ་ཞེས་པའི་ལས་གཞིའི་ཐོག་དམིགས་
བསལ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཟུར་བཙུགས་གནང་
སྟེ་ཚོགས་པ་དེས་ཁེ་ན་ཌ་གཞུང་དང་འབྲེལ་ལམ་
བྱེད་རྒྱུ་དང་བོད་མི་རྣམས་ཁེ་ན་ཌར་འབྱོར་རྗེས་
ལོ་གཅིག་རིང་མགོ་འདོན་འཚོ་སྐྱོང་སླད་སྡོད་ཁང་
དང་ལས་ཀ་དེ་མིན་སྦྱིན་བདག་སོགས་འཚོལ་
རོགས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལས་ཁེ་ན་ཌ་གཞུང་
ཕྱོགས་ནས་གཞིས་སྤོ་ཆོག་པའི་མཐོང་མཆན་
གནང་བ་ཙམ་ལས་དེ་མི་མཐུན་རྐྱེན་གང་ཡང་
གནང་གི་མེད། རྒྱ་གར་ནང་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་
ཁེ་ན་ཌ་བོད་ཀྱི་ལས་འཆར་ཚོགས་པར་རོགས་
རམ་ཆ་ཚང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ནང་སྲིད་
ལས་ཁུངས་ནས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་འདུགདེ་ལྟར་བོད་མི་ཆིག་སྟོང་གཞིས་སྤོ་

བྱ་རྒྱུའི་ལས་གཞིའི་ཐོག་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་
གྱི་ཚོགས་ཆུང་ཟུར་དུ་བཙུགས་ཡོད་པར། ནང་
སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་དང་། ཁེ་ན་ཌའི་བོད་
ཀྱི་ལས་འཆར་ཚོགས་པའི་འགན་འཛིན། བསྟན་
འཛིན་སྒང་དང་མེའོ། ཏི་ཛུ་བཅས་བོད་མིའི་གཞིས་
ཆགས་དེ་གསུམ་གྱི་སྐུ་ཚབ་རེ་ལས་གྲུབ་པའི་
ཚོགས་པ་དེས་ལས་གཞི་དངོས་སུ་འགོ་བཙུགས་
ཟིན་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༨ ཉིན་ཏི་
ཛུ་དར་རྒྱས་གླིང་དང་ཊུ་ཊིན། བསྟན་འཛིན་སྒང་
དང་འབུམ་སྡེ་ལ། མེའོ་ཆོས་འཕེལ་གླིང་བཅས་སུ་
འགེངས་ཤོག་འགྲེམས་སྤེལ་གནང་ཡོད། འགེངས་
ཤོག་བཀང་ཟིན་རྗེས་མི་འགྲོ་འདེམས་སྒྲུག་ཐད་
ཞིབ་འཇུག་གནང་རྒྱུ་དང་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་
མི་འབོར་ལ་ཞིག་པའི་ཆ་བགོས་གནང་སྟེ་ལོ་ལྔའི་
ནང་གཏོང་ཐུབ་པ་གནང་རྒྱུ་རེད་འདུགཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༢༠
ཉིན་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཨ་རུ་ན་ཅལ་
གཞིས་ཁོངས་ནས་བོད་མི་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ཕྱི་
ལོ་ ༢༠༡༦ ནང་ཚུད་ལོ་ལྔའི་ནང་གཏོང་ལེན་བྱ་
རྒྱུའི་གཞུང་འབྲེལ་རྩ་འཛིན་ཡིག་ཆ་ཞིག་གཏན་
འབེབས་གནང་ཡོད་པའི་ནང་གསལ་ཁེ་ན་ཌའི་
གཞིས་ཆགས་སུ་གཏོང་རྒྱུའི་མི་འགྲོའི་ཁོངས་སུ་
ཚུད་རྒྱུར་ཚང་དགོས་པའི་གལ་ཆེའི་ཆ་རྐྱེན་ཁག་
གཤམ་གསལ།

༡༽མི་གྲངས་ ༡༠༠༠ ལས་མ་བརྒལ་བའི་མི་འགྲོ་
གཏན་འབེབས་དེའི་ཐད་གཞིས་ཆགས་སོ་སོའི་

དེབ་འཁོད་མི་འབོར་ལ་གཞིགས་པའི་གྲངས་ཚད་
གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།
༢༽ མི་འགྲོ་གང་ཞིག་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་
ཡིན་དགོས། ༼སྐྱབས་བཅོལ་ལག་འཁྱེར་དང་
དཔྱ་ཁྲལ་ལག་དེབ་གཉིས་ལ་ཆ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དང་
ལོ་ཚད་མ་ལོན་པར་ལག་དེབ་མེད་རིགས་ལ་ཕ་
མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་བཅོལ་ལག་འཁྱེར་དང་དཔྱ་
ཁྲལ་ལག་དེབ་གཉིས་ལ་ཆ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ༽
༣༽ མི་འགྲོ་གང་ཞིག་གཞིས་ཆགས་གང་རུང་
གི་སྒྲིག་ཁུངས་སུ་ཡིན་པ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མིང་
གཞུང་མ་དེབ་ནང་མིང་ཐོ་ཡོད་པ་དང་གཞིས་
ཆགས་ནང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠།༡༢།༡༨ སྔོན་ནས་དང།
དེའི་རྗེས་སུ་མུ་མཐུད་དེ་གཞིས་ཁོངས་སུ་ཡོད་
པ་ཞིག་ཡིན་དགོས།

༤༽དོ་བདག་གི་ངོས་ནས་ཁེ་ན་ཌ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
བདེ་འཇགས་ལ་གནོད་གཞི་དང་། ནག་ཉེས་ཀྱི་
ལས་ཀ་བྱ་དོགས། དེ་སྔ་འགྲོ་བ་མི་རིགས་ལ་
མནར་གཅོད་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་རིགས།
ཁྲིམས་འགལ་བྱ་དོགས་དང་ནད་གཅོང་ཅན། རང་
ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྫུན་བསྒྲིགས་བྱས་ཏེ་ཁེ་ན་ཌར་
འཚང་འཛུལ་བྱ་ཐབས་བྱེད་མཁན་སོགས་མ་
ཡིན་པ།
༥༽མི་འགྲོ་གང་ཞིག་གི་བཟའ་ཟླ་དང་རང་ལོ་ ༡༨
མན་གྱི་བུ་ཕྲུག་ཁོ་ན་ལས་གཞན་གང་ཡང་འདོད་
གཅིག་ནང་མིར་མི་བརྩི།

༦༽མི་འགྲོ་རང་ཉིད་ལ་ཁེ་ན་ཌའི་ནང་འཚོ་རྟེན་

ཐབས་བྱུས་སྐྲུན་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ལྡན་པ་ཞིག་
ཡིན་པ།

༧༽ཁེ་ན་ཌར་གཞིས་ཆགས་སུ་རྡོག་ཐོན་རིགས་
ཀྱི་གཞིས་སྐལ་ས་ཁང་གཉིས་ཀ་གྲོང་སྡེའི་བརྒྱ་
དཔོན་བརྒྱུད་ས་གནས་ས་ཁང་ཚོགས་ཆུང་ལ་ཀ་
ཀོར་གླེང་མེད་ཐོག་རྩིས་འབུལ་བྱ་དགོས།
༨༽ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་དང་། བོད་
མིའི་མཉམ་འབྲེལ་ལ་བུ་ལོན་འཇལ་དགོས་པ་མ་
ཡིན་པ།
༩༽ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཞིག་ཏུ་ནང་མི་ཟླ་བསྒྲིལ་
གྱི་ལས་རིམ་ནང་ཡོད་རིགས་ལ་ཐེངས་འདིའི་གོ་
སྐབས་མི་ཐོབ།
༡༠༽ ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་མི་འགྲོ་འདེམས་
ཐོན་ཁོངས་སུ་ཚུད་རིགས་ལ་དགོས་མཁོའི་ཡིག་
ཆ་ཁག་ཞུ་སྟངས་ཀྱི་རྒྱུས་སྟོན་གྱི་མཐུན་འགྱུར་
ཞུ་རྒྱུ་ལས། དེ་མིན་མཐོང་མཆན་ཞུ་རྒྱུ་དང་སྨན་
པའི་བརྟག་དཔྱད། ལམ་གྲོན་སོགས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་
ཡོངས་རྫོགས་མི་འགྲོ་རང་ཉིད་ནས་རྒྱག་རང་
ཁུར་བྱ་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་རྩ་འཛིན་འདོན་སྤེལ་
གནང་འདུགད་དུང་ཞིབ་ཕྲ་ཤེས་འདོད་པ་ཚོས་
www.cic.gc.ca དྲ་རྒྱའི་ནང་དུ་ནང་མི་གཞིས་
སྤོས་གནས་ཚུལ་དེ་ Temporary Public
Policy Concerning Tibetans Living in
the State of Arunachal Pradesh in In-

dia ཞེས་པར་གསལ་བས་གཟིགས་པ་ཞུ།།

པར་ངོས་དྲུག་པ། དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག བོད་ཟླ་ 1 ཚེས་ 7 ཕྱི་ཟླ་ ༢ ཚེས་ 29

༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལོ་འཁོར་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚོགས་ནད་གཞི་སྔོན་འགོག་དང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་པའི་ལྷན་ཚོགས་སུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་པ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོའི་ ༢ ཚེས་ ༢༨ ཉིན་
སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
ཧི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་གཞུང་གི་སྨན་པའི་མཐོ་སློབ་
ཀྱིས་གོ་སྒྲིག་ཐོག་ཀང་ར་རྫོང་གི་ཉེ་འདབས་ཊན་
ཌ་(Tanda)སྨན་ཁང་གི་ཚོགས་ཁང་དུ་རྒྱ་
གར་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚོགས་ནད་གཞི་སྔོན་འགོག་
དང་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་པའི་ལོ་འཁོར་ལྷན་ཚོགས་
ཐེངས་ ༣༩ པའི་ཚོགས་མགོན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་
གྱིས་གཟུགས་ཁམས་བདེ་ཐང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་
བརྗོད་གཞིའི་སྐོར་ལ་བཀའ་སློབ་སྩལ་ཡོད།
དེ་ཉིན་སྔ་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ ༩།༣༠ ཐོག་
མགོན་པོ་གང་ཉིད་མཆོག་བཞུགས་སྒར་ནས་
ཆིབས་འགྲོ་བརྒྱུད་ཊན་ཌ་སྨན་པའི་མཐོ་ སློབ་ཏུ་
༸ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་མཐོ་སློབ་དེའི་སློབ་
སྤྱི་དང་གོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་གི་དྲུང་ཆེ་སོགས་
ཀྱིས་ཕེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་ཞུས་རྗེས་ཚོགས་
ཁང་དུ་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་འཛིན་སྐྱོང་གྲོང་ཁྱེར་
གསུམ་དང་མངའ་སྡེ་ ༢༤ ནས་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་
པའི་སྐུ་ཚབ་གྲངས་ ༩༠༠ བརྒལ་བ་ཞིག་དང།

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་བློན་
ཚེ་རིང་དབང་ཕྱུག་མཆོག བདེ་ལེགས་སྨན་ཁང་གི་

འགན་འཛིན་དང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཟླ་བ་ཕུན་
སྐྱིད་ལགས། སྐུའི་ཕྱི་ལུགས་བླ་སྨན་པ་ཚེ་བརྟན་
ལགས་སོགས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་༸གོང་
ས་མཆོག་གིས་སྣང་གསལ་ཞལ་འབྱེད་མཛད་

གྲུབ་བསྟུན་གོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་ངོས་ནས་མགོན་
པོ་གང་ཉིད་མཆོག་ལ་འཚམས་འདྲིའི་མེ་ཏོག་དང་

ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཞིག་ཕྱག་རྟགས་སུ་འབུལ་
ལམ་ཞུས་རྗེས་སྨན་པའི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་སྤྱི་(Dr
Anil Chauhan)ལགས་ཀྱིས༌ངོ་སྤྲོད་གསུང་
བཤད་གྲུབ་མཚམས་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་

ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གཟུགས་ཁམས་བདེ་ཐང་གི་
འཕྲོད་བསྟེན་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་བཀའ་སློབ་སྩལ་

དོན། ངོས་རང་འདི་ལྟ་བུ་གལ་ཆེའི་ལྷན་ཚོགས་སུ་
ཡོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བར་ཧ་ཅང་དགའ་སྤོབས་
ཆེན་པོ་བྱུང། ངོས་རང་རྡ་སར་བསྡད་ནས་མི་ལོ་
༥༢ ལྷག་ཕྱིན་ཡོད། འདས་པའི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ལྔའི་

རིང་ས་གནས་འདིར་ཡར་རྒྱས་ཧ་ལས་པ་ཕྱིན་
ཡོད། ངོས་རང་ཐོག་མར་རྡ་སར་འབྱོར་སྐབས་
ཕལ་ཆེར་ཚོང་ཁང་གཉིས་ལས་མེད། ད་ཆ་ཚོང་
ཁང་དང་མགྲོན་ཁང་སོགས་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད།
གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་ཤེས་ཡོན་གྱི་བསྟི་གནས་དེ་ཡིན།
དེ་དང་ཆབས་ཅིག་སྨན་ཁང་ཡང་ཧ་ཅང་གལ་
ཆེན་པོ་རེད། མི་ཚང་མས་སོ་སོའི་འཕྲོད་བསྟེན་
ཐོག་སེམས་འཁུར་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།
གཟུགས་པོའི་འཕྲོད་བསྟེན་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་
པོ་ཡིན་པར་བརྟེན་ཁྱེད་རང་ཚོས་ལས་ཀའམ་
ལས་འགན་དེ་འཕྲོད་བསྟེན་ཐོག་དོ་སྣང་བྱེད་
རྒྱུ་དེ་ཡིན། ཁྱེད་རྣམ་པའི་ལས་ཀ་ནི་གལ་ཆེན་
པོ་ཡིན་པ་ཙམ་མ་ཟད། ངོས་ཀྱིས་བསམ་པར་
སྨན་པས་ཞབས་ཞུའི་སྐབས་སེམས་བཟང་པོ་
དང་འགན་འཁུར་གྱི་ཚོར་སྣང། དེ་བཞིན་སེམས་
འཁུར་བྱས་ཚེ་ཁྱེད་རྣམ་པའི་ཕྱག་ལས་དེ་ཆོས་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡག་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ཕེབས་རྗེས་དྲི་
བ་ཁག་ལ་བཀའ་ལན་སྩལ་ཡོད།།

བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྒོར་གསུང་བཤད་གནང་བ།
༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་བོད་
མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་གངས་སྐྱིད་བཀའ་ཤག་
ཡང་སྟེང་ཚོགས་ཁང་དུ་བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཉམས་
ཞིབ་ཁང་གསར་འཛུགས་དབུ་འབྱེད་ཀྱི་མཛད་
སྒོར་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་བློ་བཟང་སེང་གེ་མཆོག་
གིས་གསུང་བཤད་གནང་དོན། མང་གཙོའི་ཀ་བ་
གསུམ་གྱི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པ་དང་། སྲི་ཞུ་བ་རྣམ་
པ། སྐུ་མགྲོན་རྣམ་པ། དེ་བཞིན་ཆེད་མངགས་
ཕེབས་པའི་འབུམ་རམས་པའི་ལག་འཁྱེར་བཞེས་
མཁན་སློབ་ཕྲུག་རྣམ་པ། དེ་རིང་འདིར་བོད་ཀྱི་

སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྒོ་འབྱེད་ཐོག་རྣམ་པ་
ཚོ་ཕེབས་པར་འཚམས་འདྲི་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་
རྒྱུ་ཡིན། ལྕམ་ཧི་ལི་རི་ཀི་ལིན་ཊོན་གྱིས་ཁ་སྔོན་
ཉམས་ཞིབ་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཕེབས་སྐབས་གསུངས་པ་
དེ་བདེན་པ་རེད་བསམ་པའི་ཚོར་བ་བྱུང། ཚོགས་
པ་དང། གཞུང། འཛིན་སྐྱོང་གང་རུང་ཞིག་གི་ནང་
ཞུགས་ཏེ་འགན་འཁྱེར་རྗེས་དེ་ནས་མ་ཐོན་བར་སོ་
སོའི་ཀླད་པའི་ནང་དེ་སྔོན་གང་ཤེས་པ་དང་སྦྱང་པ་
དེ་རང་འཇགས་གནས་ཀྱི་རེད། དེར་བརྟེན་གཞུང་
དང་ཚོགས་པ་གང་རུང་ནང་ཞུགས་རྗེས་དེའི་

སྐབས་སུ་ཀླད་པ་དཀྲུག་རྒྱུ་རེད། སློབ་སྦྱོང་དང་
ཉམས་ཞིབ་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འདི་རག་ཁག་པོ་
ཆགས་ཡོད། འཛིན་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་རྒྱུན་
དུ་ནས་ལས་ཀ་མང་པོ་ཞིག་གནང་དགོས་སྟབས།
གཞུང་ཡིན་ནའང་འདྲ་ཚོགས་པ་ཆེ་ཁག་དེ་དག་
གིས་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་ཉམས་ཞིབ་ལྷན་
ཁང་འཛུགས་ཀྱི་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྐབས་
དང་དུས་ལ་གནས་ཚུལ་གཏིང་ཟབ་དང་ཛ་དྲག་
གི་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་དགོས་ཚེ་འཛིན་སྐྱོང་དང་
གཞུང་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོར་འཆར་གཞི་
འདིང་སྟངས་དང་སྲིད་བྱུས་གཏན་འབེབས་བྱེད་
རྒྱུ་སོགས་གང་སྤྱིའི་ཐོག་ནས་ཐུགས་ཕན་གསོ་
བ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཉམས་ཞིབ་ལྷན་ཁང་ཞེས་པ་
དགོས་གལ་ཆེ་པོ་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲགས་ཆགས་
ཡོད། ཐེངས་འདིར་བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་
ཁང་འདི་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་གལ་ཆེན་པོ་
རྩི་བཞིན་ཡོད། ཉམས་ཞིབ་ལྷན་ཁང་བཙུགས་
ཏེ་ང་ཚོའི་རེ་བར་བོད་ནང་གི་གནད་དོན་སྐོར་ད་
ལྟའི་ཆར་ཉམས་ཞིབ་མང་པོ་གནང་བཞིན་ཡོད་ལ།
ཁོར་ཡུག་གི་གཙོས་ཆབ་སྲིད་དང། དྲག་དམག་
གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་གང་
འདྲ་ཡོད་མེད་ཉམས་ཞིབ་གཏིང་ཟབ་བྱེད་ཐུབ་
ན། གནས་ཚུལ་འདི་ང་ཚོའི་སྲི་ཞུ་བ་རྣམས་བཀའ་
ཤག་དང་གྲོས་ཚོགས་ནང་བསམ་ཚུལ་བརྗེ་ལེན་

བྱེད་རྒྱུར་ཐུགས་ཕན་གསོ་བ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་
པའི་རེ་བ་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདི་བྱེད་པར་མཐུན་
རྐྱེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་ཉམས་ཞིབ་གནང་
མཁན་སྤུས་ཀ་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གལ་
ཏེ་ཉམས་ཞིབ་པ་སྤུས་ཚད་ལྡན་པ་ཞིག་མེད་ན་
འཆར་གཞི་ཆེན་པོ་དང་སྒྲིག་གཞི་གཏིང་ཟབ་པོ་
ཡོད་ཀྱང་དོ་བདག་ཉམས་ཞིབ་གནང་མཁན་སྤུས་
ཚད་ལྡན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་འཆར་གཞི་དང་རེ་བ་
གཞིར་བཟུང་སྒྲུབ་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།
དེར་བརྟེན་བཀའ་ཤག་གིས་བོད་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་
ཁང་ལ་མཐུན་རྐྱེན་བསྐྲུན་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་
པོ་ཆགས་ཡོད། དེ་རིང་འདིར་འབུམ་རམས་
པའི་སློབ་སྦྱོང་གནང་མཁན་ཁག་གཅིག་ཕེབས་
ཡོད། རིམ་པས་བོད་མིའི་ནང་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་
ཐོག་ཉམས་མྱོང་ཡོད་མཁན་དང་ང་ཚོར་ཡོད་
མུས་ཡིན་པའི་ཉམས་ཞིབ་པའི་མཉམ་བགྲོ་
གླེང་དང་བསམ་ཚུལ་བརྗེ་ལེན་བྱེད་དགོས། དེ་
བཞིན་བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་
འཆར་གཞི་གཅིག་ག་རེ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ན། ཟླ་
རེའི་ནང་སྐུ་མགྲོན་རེ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་བོད་
དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཐོག་བགྲོ་གླེང་གོ་
སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ་རེད། དེ་ལྟར་བྱས་ཚེ་སྲི་ཞུ་བ་ཚང་
མར་ཐུགས་ཕན་གསོ་བའི་རེ་བ་ཡོད། དེ་ནས་
ཟླ་བ་གསུམ་དང་བཞི་ཙམ་ནང་ཚོགས་འདུ་

ཚོགས་ཏེ་ཉིན་གཅིག་རིང་མཁས་དབང་གསུམ་
ཙམ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་
གི་གཙོས་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཁག་གི་སྟེང་
བགྲོ་གླེང་གོ་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ་དང། ལོ་རེའི་ནང་ཉིན་
གྲངས་གཉིས་གསུམ་རིང་ཚོགས་ཆེན་ཚོགས་
ཏེ་མཁས་དབང་གང་ཙམ་གདན་འདྲེན་ཞུས་
ཐོག་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་བགྲོ་གླེང་ཐུབ་ན།
ཉམས་ཞིབ་པ་དང་སྲི་ཞུ་བ་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཐུགས་
ཕན་གསོ་བའི་རེ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་
བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་དེ་བཞིན་གཞི་
རྩའི་དེ་རིང་འགོ་འབྱེད་བྱས་པ་རེད། སྤྱི་ཡོངས་
ང་ཚོ་འདིར་སྐུ་མགྲོན་སུ་ཞིག་ཕེབས་པ་དེ་དང་
བསྟུན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྐུ་མགྲོན་ཕེབས་མིན་ལ་
མ་ལྟོས་པར་བོད་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གིས་ཕྱི་ནས་
སྐུ་མགྲོན་དམིགས་བསལ་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་
བྱུང་ན་གདན་ཞུས་ཏེ་བགྲོ་གླེང་གང་མང་གནང་རྒྱུ་
རེད། དེ་ལྟར་བྱས་ཚེ་ཉམས་ཞིབ་ཁང་འདི་ཇི་ལྟར་
ཆགས་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད་ཅེས་ཞུས་ན། གངས་སྐྱིད་
དམ་རྡ་སའི་ནང་ཀླད་པ་དཀྲུག་ས་(Intellectual
Hub)གནས་ཚུལ་སྒྲུག་ས་སམ་གནས་ཚུལ་བརྗེ་
ལེན་བྱེད་ས་ཞིག་ཏུ་བསྐྲུན་ཐུབ་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད།
གཞི་རྩའི་ཉམས་ཞིབ་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཡོད་
མེད་སྐོར་ལ་དེབ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། ཅེས་སོགས་
ཀྱི་ལམ་སྟོན་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད། །

བཞད་མཐོང་སྨོན་རྫོང་གླིང་ཀ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་དང་གྲོང་ཚོའི་འགོ་ཁྲིད་ལ་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ།
༄༅། །འདི་གར་ཁུངས་ལྡན་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ་ལྟར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་གཏེར་འདོན་ཚན་པ་ཞིག་ནས་བོད་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་བཞད་མཐོང་སྨོན་རྫོང་རྟ་སྨོ་ཤང་གི་གླིང་ཀ་དགོན་པའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་གཏེར་རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཞིང་ཡོད་པ་དེར་གཏེར་ཁ་སྔོག་འདོན་བྱེད་པར་ཡོང་སྐབས། དེ་ཉིན་རང་གླིང་ཀ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པས་སྣེ་འཁྲིད་འོག་ཡུལ་མི་མང་པོས་གཏེར་འདོན་པར་ངོ་རྒོལ་གྱིས་གཏེར་ཁ་སྔོག་འདོན་བྱ་རྒྱུ་བཀག་འགོག་བྱས་འདུག འོན་ཀྱང་གཏེར་འདོན་ཚན་པའི་མི་སྣ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་འཇམ་མཁས་ཀྱི་མུ་མཐུད་གཏེར་ཁ་སྔོག་འདོན་བྱེད་རྩིས་བྱས་ཀྱང་། མི་མང་གིས་ཁོ་ཚོའི་གཡོ་ཐབས་ལ་མགོ་བོ་མ་འཁོར་བར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཕྱི་ཚེས་ ༢༢ ནས་ཕྱི་ཟླ་ ༡༢ ཕྱི་ཚེས་ ༡༨ བར་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་གྱི་ངོ་རྒོལ་མུ་མཐུད་བྱས་རྐྱེན། བཞད་མཐོང་སྨོན་རྫོང་གི་ཉེན་རྟོག་པ་སླེབས་ནས་བཀག་འགོག་བྱེད་སྐབས། ཉེན་རྟོག་པ་དང་མི་མང་དབར་གདོང་ཐུག་གི་ཕན་ཚུན་ཁ་འཁྲུགས་ཤུགས་ཆེན་བྱུང་ཤིང་། དེ་དུས་ཡུལ་མི་མང་མང་བ་ཡོད་སྟབས་ཉེན་རྟོག་པར་དམིགས་བསལ་བྱ་ཐབས་ཟད་ནས་ཁ་མཁས་ངང་ངོ་རྒོལ་བ་ཁ་གཏོར་གཏོང་ཐབས་བྱས་ཀྱང་དོན་ཕན་མ་སོན་པར་བརྟེན། གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་ནས་སྤྱི་བདེ་ཉེན་རྟོག་པ་དང་དྲག་ཆས་དམག་མིས་འབོར་ཆེན་སླེབས་ ནས་དགེ་འདུན་པ་དང་། ཡུལ་མི་མང་དག་ཅིག་ལ་ཉེས་རྡུང་དང་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཡོད་པ་ལྟར་གླིང་ཀ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཁག་གཅིག་འཛིན་བཟུང་བྱས་འདུག ཉེ་དུས་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་ཁང་ཞིག་ནས་གླིང་ཁ་དགོན་པའི་རང་ལོ་ ༤༩ སོན་པའི་མཁན་པོ་བཟང་པོ་ལགས་དང་། རང་ལོ་ ༣༨ དུ་སོན་པ་དགེ་འདུན་པ་འཇམ་དབྱངས་ཚེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་གཙོས་དགེ་འདུན་པ་ལྔ་ཙམ་ལ་དུས་བཀག་བཙོན་འཇུག་ལོ་ ༥ ནས་ ༤ བར་བཏང་འདུག་པ་མ་ཟད། སྐབས་དེར་ངོ་རྒོལ་བྱུང་སྐབས་བཞད་མཐོང་སྨོན་རྫོང་སྟག་མོ་གྲོང་ཚོའི་འགོ་ཁྲིད་ནས་ལས་འགན་ཡག་པོ་གྲུབ་མེད་པར་བསྙད་དེ་གྲོང་ཚོའི་འགོ་ཁྲིད་བོད་རིགས་ཤིག་ལ་དུས་བཀག་བཙོན་འཇུག་ལོ་ ༢ བཏང་སྟེ་ད་ལྟ་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཉ་རི་བཙོན་ཁང་དུ་ངལ་རྩོལ་བསྒྱུར་བཀོད་བྱེད་པར་བཏང་ཡོད་འདུག་པ་བཅས།།